

Nyt dataoverførselsgrundlag mellem EU og 2500 amerikanske virksomheder

Specialenhed sætter
skub i digitalisering
af hjemmeplejen

/ side 10

"Pilen på kommunernes
cybersikkerhed
peger på KOMBIT"

/ side 16

Ny SKI 02.19 til
indkøb af kommunale
fagsystemer

/ side 24

Kommunale IT- og
Digitaliseringsansvarlige

Tænd kontakten på
info@edgemogreen.com
og på Digitaliseringsmessen

Vi tager det hele!

Fax, racks, mus, macs, tablets, tonere, skærme, scannere, kabler, keyboards, pc'er, printere, højttalere, harddiske, servere, routere, phones, drones, disketter, kabinetter...

...ja selv de dårlige jokes fra sommerfesten!

Vi henter ALT jeres brugte it-udstyr, sorterer det og sender jer en 'check' på dét, der kan genanvendes.

edgemo
green

- en del af Danoffice IT

Nyt dataoverførselsgrundlag mellem EU og amerikanske techvirksomheder

Det var virkelig en god nyhed, der tikkede ind fra EU-Kommissionen den 10. juli, hvor EU-Kommissionens formand Ursula von der Leyen og præsident Joe Biden, USA, bekendtgjorde, at der er opnået enighed om et nyt dataoverførselsgrundlag mellem EU og de foreløbigt 2500 certificerede amerikanske virksomheder. Det åbner et nyt perspektiv for kommunale it-chefer med hensyn til yderligere anvendelse af amerikanske leverandørers cloudløsninger.

Jeg har flere gange på denne plads skrevet, at EU-domstolens to Schrems afgørelser i 2015, og i 2020, underkendte de daværende dataoverførselsgrundlag. Det handler om overførsel af persondata mellem EU og USA, som er relevant for kommuner, når der anvendes it-løsninger der anvender eller bygger på cloudløsninger fra amerikanske virksomheder.

Derfor er det en glædelig nyhed, at der tre år efter Schrems II dommen i 2020, er kommet en løsning på dette. I hvert fald her og nu. Det nye Databeskyttelsesramme fra USA's præsident Joe Biden, er godkendt af EU-Kommissionen som ækvivalent med GDPR – den europæiske databeskyttelsesforordning. EU-Kommissionens har truffet en såkaldt tilstrækkelighedsafgørelse for EU-U.S. Data Privacy Framework, som det nye rammeværk hedder. USA er ifølge Artikel 45 i GDPR fortsat et usikkert tredjeland. Men 2500 amerikanske virksomheder er allerede certificeret efter den nye amerikanske databeskyttelsesramme. De store kendte amerikanske techvirksomheder er alle certificeret efter den nye ramme, og derfor bliver det lovligt for kommuner at overføre sager med personlige data til disse virksomheder – og få service og support.

Ingen roser uden torne

Ingen roser uden torne. Der er stadig et stykke arbejde for os. Fx skal vi være opmærksomme på, om den amerikanske databehandler gør brug af underdatabehandlere, som ikke fremgår af 'Data Privacy Framework List'. I så fald vil vi skulle etablere et nyt overførselsgrundlag og eventuelt fastsætte supplerende foranstaltninger.

Samtidig med den nye aftale er der kommet en række indvendinger. En af dem kommer fra Max Schrems som bebuder, at han vil lægge en ny sag ved EU-domstolen, fordi overvågningen af europæiske borgere via de amerikanske efterretningstjenester (FISA 702) slet ikke er med i den nye aftale mellem EU og USA.

Digitalisering og brug af data samt beskyttelse af personoplysninger er blevet et varmt politisk emne. KL har lige lanceret en ny cyber- og informationsstrategi, der som målsætning, ønsker at kommunerne bliver en del af det samlede danske cyberforsvar. Hver fjerde kommune oplever 200 forsøg på hackerangreb dagligt, og det er vigtigt, at kommunerne ikke bliver det svage led i nationens cyberforsvar.

KL foreslår, at KOMBIT kommer ind og får en væsentlig rolle på cyber- og sikkerhedsområdet. Det bakker jeg helt op om. Dels mener jeg, det er oplagt at kommunerne samarbejder så meget som muligt på cybersikkerhedsområdet. Dels kan jeg ikke se et bedre sted at lægge opgaven. KOMBIT har stor og god erfaring med at facilitere/levere it-ydelser til alle 98 kommuner.

KOMBIT har også fremlagt en ny strategi. Den bryder med princippet om at levere fagsystemer til "kantstenen". En hel del kommuner efterlyser støtte til "implementering" af disse løsninger og dem skal vi kunne servicere, siger direktør Kristian Vengsgaard.

Fortsat god sommer.

Høst gevinsterne af jeres digitaliseringsinitiativer

ID Connect er eksperter i identitets- og adgangsstyring i danske kommuner. Vi arbejder hver dag tæt sammen med danske kommuner, når de implementerer vores løsning – og vi involverer konstant brugerne i den fortsatte udvikling. Vi tror på, at intern forankring er kernen i gevinstrealisering.

Gevinstrealisering handler nemlig om mere end blot at spare penge. Det handler også om at opnå lettere arbejdsgange, større medarbejdertilfredshed og øget sikkerhed.

WEBINAR:

Brugeroprettelser i ID Connect - på baggrund af ansættelser

Deltag fredag den 15. september kl. 9.00-9.30

Vi gennemgår ID Connects nye feature 'automatisk brugeroprettelse ud fra løndata', som vi har kombineret med straksoprettelse af vikarer.

Scan QR-koden og tilmeld dig webinar.

ID CONNECTS UDVIKLINGSFOKUS I 2023

Lønintegration

Fjerner underleverandør- og konsulentfakturerings

Sikrer compliance på brugeroprettelse og -nedlukning

Straksoprettelse af brugere

Giver 24/7-mulighed for at sætte vikarer sikkert i arbejde

Sikrer compliance på brugeroprettelse og -nedlukning

Sikker selvbetjening til fagpersonale

Understøtter sikker uddelegering af administration

Sparer tid i både IT-afdeling og det enkelte fagområde

ID Connect's service ensretter og simplificerer bruger- og adgangsstyring i kommunen. Løsningen kan etableres uden at opbygge nye tekniske kompetencer eller etablere nye it-løsninger, og den ensretter og simplificerer bruger- og adgangsstyring på tværs af interne og cloudbaserede løsninger. ID Connect kan leveres via SKI 02.22. ID Connect A/S blev etableret i 2018 og holder til i Brøndby.

Nyt dataoverførselsgrundlag mellem EU og 2500 amerikanske virksomheder	6
Specialenhed sætter skub i digitalisering af hjemmeplejen	10
Der er brug for mere topstyring	12
Ny strategi: "KOMBIT kan levere hele pakken"	14
Ny strategi: "Pilen på kommunernes cybersikkerhed peger på KOMBIT"	16
Kommunaldirektør Pernille Halberg Salamon, Hørsholm: "Mere borgernær digitalisering"	20
Digitalt udfordrede går til kommunen og beder om hjælp, når alle andre muligheder er udtømte	22
Ny SKI 02.19 til indkøb af kommunale fagsystemer	24
Udskydelsen af deadline for NSIS kom belejligt	28
Forslag til ny planlov standser mobiludrulning i landområder uden dækningskrav	32
Åbne data baner vejen for grøn omstilling	34
Papp finder ledig p-plads eller ladestander ved hjælp af data	36
Kvinderne strømmer ind på IT-Universitetet	38

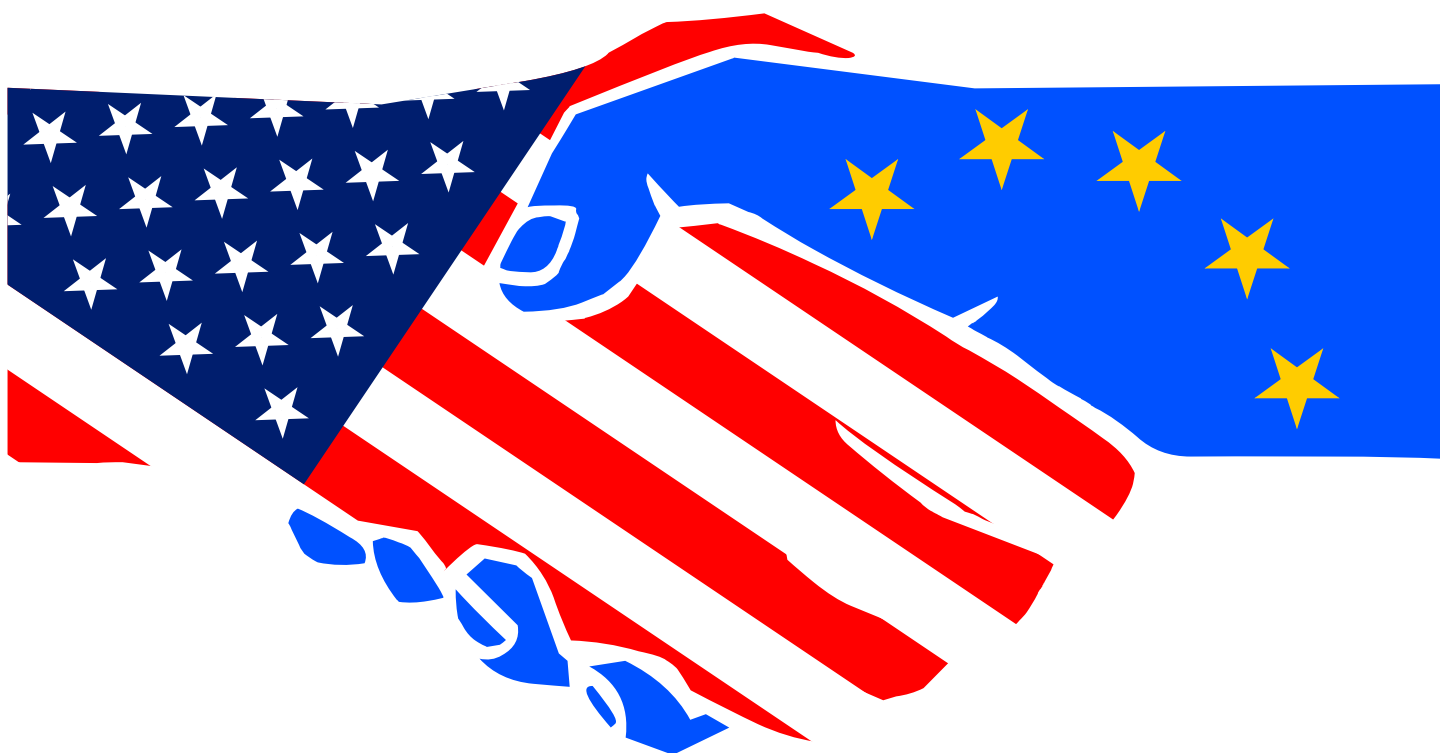
notITser

- 100 mio. kr. i Bredbåndspuljen
- KITA Efterårsseminar 2023
- Er du 'the missing link' til årets Digitaliseringsmesse?

DIGITALISERINGS
MESSEN 2023

Nyt dataoverførselsgrundlag mellem EU og 2500 amerikanske virksomheder

EU-Kommissionen har sagt ja til tilstrækkelighed for EU-US Data-beskyttelsesramme, som sikrer et nyt dataoverførselsgrundlag. Afgørelsen konkluderer, at USA sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau – sammenligneligt med EU's GDPR-forordning – for persondata, der overføres fra EU til 2500 amerikanske virksomheder, der er certificeret under den nye ramme. Nu kan der overføres data uden at skulle indføre yderligere databeskyttelsesforanstaltninger.

”Det er en god nyhed for landets kommuner efter at det nu er lovligt at overføre persondata til de amerikanske virksomheder og organisationer, som er certificeret efter det nye overførselsgrundlag,” siger formand for Rådet for Datasikkerhed, Henning Mortensen, der desuden er medlem af regeringens cybersikkerhedsråd.

Der er gået præcis tre år efter at EU-domstolen den 16. juli 2020 i den såkaldte Schrems II sag dømte det tidligere dataoverførselsgrundlag ”Privacy Shield” for ugyldigt. I de tre år efter dommen – frem til 10. juli 2023 – har landets kommuner og de amerikanske leverandører reelt ikke kendt praksis efter EU-domstolens afgørelse. De amerikanske cloudleverandørers forretningsmodel har i princippet befundet sig i ”juridisk ingenmandsland i Europa” land med hensyn til support og service til deres europæiske kunder.

At EU-Kommissionen nu har godkendt den nye ”databeskyttelsesramme” fra USA er en god nyhed for de store amerikanske leverandører, som Microsoft, Google, IBM, Apple, Amazon, Facebook mv. som efter en certificering i USA nu lovligt vil kunne modtage persondata fra europæiske virksomheder og myndigheder.

”Den amerikanske databeskyttelsesramme er godkendt som en ækvivalent til GDPR-forordningen. EU-domstolen underkendte Privacy Shield i 2020, og derfor kunne der ikke overføres persondata fra Europa til USA uden meget komplicerede sikkerhedsforanstaltninger,” siger Henning Mortensen.

– fortsættes på side 8 >>>

Conscia Virtual Desktop

Bekvem og sikker managed eller on-prem service

Conscias VDI-løsning baserer sig på VMware Horizon. Løsningen kan leveres som en managed service, men også som en mere klassisk model.

Med en managed VDI-løsning får du:

- Høj bekvemmelighed uden vedligehold
- Risikoreduktion med data placeret centralt
- Høj ydeevne med samme brugeroplevelse
- Hurtig og nem distribution af applikationer og sikkerhedsopdateringer
- Ingen uforudsete prisændringer med fast OPEX-prismodel

Læs mere om Conscia VDI

Få yderlige information om VDI og Conscia Managed VDI på conscia.dk/vdi-service

” Det er en god nyhed for landets kommuner efter at det nu er lovligt at overføre persondata til de amerikanske virksomheder og organisationer, som er certificeret efter det nye overførselsgrundlag.

Henning Mortensen, formand for Rådet for Datasikkerhed.

Selvom den nye databeskyttelsesramme EU-USA er godkendt af begge lande som et nyt overførselsgrundlag, er USA fortsat et usikkert tredjeland i GDPR-sammenhæng. Den ny aftale mellem Europa og USA omfatter kun for dataoverførsler mellem EU og de 2500 certificerede virksomheder og organisationer i USA.

De 2500 certificerede i USA er antallet på nuværende tidspunkt. Listen kan blive længere, efterhånden som flere amerikanske virksomheder får øjnene op for aftalen.

Certificering

Amerikanske virksomheder kan tilslutte sig EU-US databeskyttelsesrammen ved at forpligte sig til at overholde et detaljeret sæt af regler og procedurer til at beskytte personlige data. F.eks. kravet om at slette personoplysninger, når de ikke længere er nødvendige til det formål, hvor de blev indsamlet. Og det gælder også, når persondata deles med en tredje part, som en underleverandør.

EU-borgere vil få adskillige klagemuligheder, hvis deres data behandles ulovligt af amerikanske virksomheder. Det omfatter gratis uafhængige tvistbilægelsesmekanismer og et voldgiftspanel.

Derudover indeholder den amerikanske lovramme en række sikkerhedsforanstaltninger vedrørende adgangen til data, der overføres under rammen af amerikanske offentlige myndigheder, især til strafferetlige retshåndhævelses- og nationale sikkerhedsformål. Adgang til data er begrænset til, hvad der er nødvendigt og forholdsmæssigt for at beskytte den nationale sikkerhed.

EU-personer vil have adgang til en uafhængig og upartisk klagemekanis-

me vedrørende indsamling og brug af deres data af amerikanske efterretningstjenester, som omfatter en nyoprettet Data Protection Review Court (DPRC). Retten vil uafhængigt undersøge og afgøre klager, herunder ved at vedtage bindende afhjælpende foranstaltninger.

Henning Mortensen: ”Der er selvfølgelig et par forbehold, kommuner og virksomheder skal være opmærksom på ved indgåelse af databehandler-aftaler. Det er ikke kun databehandleren, der er certificeret, men de skal også tjekke om underdatabehandlerne også er certificerede eller bliver pålagt de samme sikkerhedskrav som databehandleren. Aftalen mellem EU og USA gælder kun tredjelandsoverførsler, men alle de sædvanlige forhold i GDPR skal man fortsat leve op til”.

Aftalen er på prøve og skal løbende evalueres. Første gang efter et år. Først når der kommer overtrædelser af aftalen vil det nye dataoverførselsgrundlag komme til eksamen.

Max Schrems

Datakrigeren fra Østrig, Max Schrems, har allerede været ude med riven. Han sammenligner det nye dataoverførselsgrundlag mellem EU og USA med ”privacy shield” der lige har fået ekstra pudder på næsen. Han bebudede omgående at ville kræve en ny retssag om få måneder – den kommer nok til at hedde Schrems III.

Hans kritik går på den amerikanske efterretningstjenestes masseovervågning af europæiske borgere, FISA 702, som, ifølge ham, står uændret i den nye aftale.

Ursula von der Leyen

Formand for EU-Kommissionen Ursula von der Leyen siger: ”Den nye EU-US. databeskyttelsesramme vil sikre datastrømme for europæere og bringe juridisk sikkerhed til virksomheder på begge sider af Atlanten. Efter den principaftale, jeg nåede med præsident Biden sidste år, har USA implementeret hidtil usete forpligtelser til at etablere den nye ramme. I dag tager vi et vigtigt skridt for at give borgerne tillid til, at deres data er sikre, for at uddybe vores økonomiske bånd mellem EU og USA og samtidig bekræfte vores fælles værdier. Det viser, at vi ved at arbejde sammen, kan løse de mest komplekse problemer.”

USA har som led i aftalen erklæret EU som en sikker økonomisk zone.

” Den nye EU-US. databeskyttelsesramme vil sikre datastrømme for europæere og bringe juridisk sikkerhed til virksomheder på begge sider af Atlanten. Efter den principaftale, jeg nåede med præsident Biden sidste år, har USA implementeret hidtil usete forpligtelser til at etablere den nye ramme.

Formand for EU-Kommissionen Ursula von der Leyen.

Mød KOMBIT på årets Digitaliseringsmesse i Odense den 27. september 2023

Hør om KOMBITs nye strategi og bliv klogere på, hvordan vi fremadrettet understøtter kommunerne i deres arbejde med:

- Velfærd
- Cybersikkerhed
- Den grønne dagsorden
- Udnyttelse af data til styring og beslutningsstøtte

Specialenhed sætter skub i digitalisering af hjemmeplejen

I Haderslev Kommune er indførelsen af digitale løsninger i hjemmeplejen betroet et særligt team, der udelukkende fokuserer på at få løsningerne indført. Det har allerede givet resultater, selvom digitaliseringen endnu ikke er selvfinansierende.

Alle er efterhånden klar over, at digitale løsninger er et af midlerne til at imødegå manglen på arbejdskraft i den kommunale hjemmepleje, der får stadig flere opgaver i takt med at gennemsnitsalderen stiger og sygehuse bliver mere specialiserede.

Men i praksis er det svært at indføre digitale løsninger i en travl hverdag. Og endnu sværere er det at skalere dem til et niveau, hvor de for alvor frigør arbejdskraftressourcer til andre og mere værdiskabende formål. Det har man taget konsekvensen af i hjemmeplejen i Haderslev Kommune, hvor man i 2021 oprettede en særlig enhed, et E-distrikt, der udelukkende koncentrerer sig om at indføre digitale løsninger i kommunens hjemmepleje. Enheden har i dag to sygeplejersker, syv sosu-assistenters, en it-supporter og en velfærdsrådgiver ansat.

Efter halvandet år er der allerede gode nyheder. For E-distriktet performer nemlig helt eller delvist på alle fire bundlinjer, som E-distriktet har sat sig for at leve op til.

Den menneskelige bundlinje

På den menneskelige bundlinje er resultaterne entydigt positive. De borgere, som E-distriktet betjener med digitale løsninger, er tilfredse. Fokus-gruppeinterviews viser f.eks., at borgerne føler en større uafhængighed, fordi de ikke skal vente på, om en sosu-assistent kommer ud med deres medicin. En del føler sig også mindre stigmatiserede, fordi de ikke længere skal opleve, at en hjemmehjælperbil er parkeret på vejen ud for deres bopæl.

Den økonomiske bundlinje

Også på den meget vigtige økonomiske bundlinje er der resultater at berette om, selvom E-distriktet endnu ikke er selvfinansierende. Her er målet, at 10 pct af alle borgere med servicelovsydelser skal modtage mindst én e-ydelse, ligesom 30 pct af alle borgere med sundhedslovsydelser skulle modtage mindst én e-ydelse.

I dag modtager 50 af de i alt 550 borgere i Haderslev kommune, der er visiteret til medicinadministration, en teknologisk løsning i form af en medicinteknologi. Derved er der i alt frigjort tid svarende til 3-4 sosu-assistenters årsværk, idet medicinhandling i gennemsnit tager otte minutter, hvis det skal gøres manuelt. Dertil kommer køretid.

”Jo flere ydelser vi kan levere, jo mere selvfinansierede bliver vi. Da vores indtægter er aktivitets-baserede, har vi for tiden et underskud, men vi arbejder stærkt på at få endnu flere e-ydelser leveret. Vi er nu ikke længere i projektfasen, men i fuld drift og vi bliver stadig klogere på, hvordan vi skal få e-ydelserne til at fungere i hverdagen”, siger afdelingsleder for E-distriktet, Rikke Mølgård Nielsen, til Magasinet KITA.

Faglighed og netværk

På den faglige bundlinje skal E-distrikt leve op til tilfredshedsmål blandt medarbejderne i distriktet og de er, ifølge Rikke Mølgård Nielsen, fuldt opfyldt.

I forhold til den fjerde bundlinje, der handler om netværk – dvs. accepten blandt de visiteredes familier og venner – er der også gode resultater. Men Rikke Mølgård Nielsen oplever dog, at nogle pårørende er skeptiske, når dér indføres E-løsninger. Bl.a fordi de frygter for konsekvenserne af, at der som følge af de digitale løsninger bliver færre eller kortere besøg af hjemmeplejen.

”Men i disse tilfælde er det ofte andre problemer som ensomhed eller psykisk støtte, der skal afhjælpes – f. eks via en besøgsven. Så her forsøger vi skille tingene ad og inddrage netværk og civilsamfund i det omfang det er muligt.

De gode resultater betyder ikke, at der ikke er udfordringer.

Konkurrence om rekruttering

En af dem er rekruttering af medarbejdere til det nye E-distrikt

For nok har E-distrikt i Haderslev været heldige med at kunne rekruttere blandt de færdiguddannede sosu-assistent-uddannede på sosu-skolen i Åbenrå, hvor der er oprettet en linje med en særlig digital overbygning.

”Men vi er i stadig konkurrence om de digitalt interesserede sosu-assistent med sygehusene, der kan tilbyde job, hvor sosu-assistenterne også får muligheder for at give injektioner og andre opgaver, som de assistent-uddannede finder attraktive. Det kan vi ikke tilbyde i E-distrikt,” forklarer Rikke Mølgård Nielsen.

Et alternativ er rekruttering blandt andre faggrupper som f.eks. terapeuter eller pædagoger. Men her kan faggrænser være et problem.

Flere teams

P.t. overvejer E-distrikt den fremtidige organisationsstruktur. I Haderslev Kommune arbejder man med selvstændige teams efter forbillede fra Holland og her er et af principperne, at teams ikke må være større end 12 personer. Derfor er en mulighed at oprette satellit-teams i to af kommunens andre centerbyer, Vojens og Gram.

It-mæssigt hviler arbejdsopgaverne med at afprøve nye teknologier i høj grad på E-distriktets e-support, som samarbejder med kommunens IT-afdeling.

”Som udgangspunkt tager vi dog kun teknologier i brug som er levedygtige. Vi deltager ikke i deciderede udviklingsopgaver. Men selvfølgelig giver vi leverandørerne feedback på afprøvede teknologier”, slutter Rikke Mølgård Nielsen

Disse teknologier arbejder E-distriktet i Haderslev med

Medicinhandling:

Diverse teknologier som Dosecan, Evondos og Medido

Skærmopkald (KMD Nexus video)

Psykisk støtte

Hjælp til bad

Medicin-administration

Hjælp til f.eks. blodtryksmålinger og andre målinger.

Stomi-pleje

Kontinens-udredning

Tena-identify (udrednings-ble)

Intelligent drikke kop

”Jo flere ydelser vi kan levere, jo mere selvfinansierede bliver vi. Da vores indtægter er aktivitets-baserede, har vi for tiden et underskud, men vi arbejder stærkt på at få endnu flere e-ydelser leveret. Vi er nu ikke længere i projektfasen, men i fuld drift og vi bliver stadig klogere på, hvordan vi skal få e-ydelserne til at fungere i hverdagen.

Afdelingsleder for E-distrikt, Rikke Mølgård Nielsen, Haderslev Kommune

Der er brug for mere topstyring

Den kommunale ledelse skal sætte sig i spidsen for digitaliseringen af hjemmeplejen. Det er på tide at komme væk fra projekt-kulturen, siger eksperter.

Hvis digitale løsninger i højere grad skal bidrage til at løse kapacitetsproblemerne i den kommunale hjemmepleje, er det ikke længere nok med pilotprojekter og introduktion af nye teknologier.

Hele hjemmeplejen skal omfattes af en digital transformation, som den kommunale ledelse skal drive. Der skal udformes en strategi for, hvordan hjemmeplejen skal se ud i fremtiden. I den forbindelse skal ydelses-katalogerne gennemgås og opdateres i forhold til de nye digitale muligheder. Det er to eksperter i digital transformation i den offentlige sektor, som Magasinet KITA har talt med, enige om.

”De digitale løsninger fordrer i mange tilfælde nye arbejdsgange. Der er tale om en stor omstilling i den måde, der arbejdes på, og det stiller krav til både medarbejdere og ledelse. Ved at lægge en strategi, der beskriver, hvad det er, man vil opnå for borgere og medarbejdere, bliver det mere tydeligt for alle i organisationen, hvorfor omstillingen er nødvendig. Og det er ledelsen, der skal stille sig i spidsen,” siger Troels Andersen, leder af det danske sundhedsteam i konsulentvirksomheden PA Consulting. Han suppleres af Peter Julius, adm. direktør i konsulentvirksomheden Public Intelligence, der arbejder med digitale løsninger i den offentlige sundhedssektor. Han har bl.a. bistået Haderslev kommune med at etablere E-distrikt i hjemmeplejen, hvor et særligt team alene har til opgave at få digitale løsninger indført og skaleret. (Læs artikel side 10)

”Vi har i for mange år arbejdet med pilotprojekter og enkeltteknologier. Vi er forblevet i en projektkultur. Nu er tiden inde til, at den kommunale ledelse sætter sig i spidsen for transformationen af hjemmeplejen. Vi har brug for noget mere topstyring. Digitalisering af hjemmeplejen skal ind på ledernes skrivebord. Der skal opbygges nye digitale kapaciteter, der kan frigøre tid til andre opgaver. Der er brug for en strategi, hvor det serviceydelserne og ikke teknologierne, der i højsædet. Noget kan løses via teknologi, men der er også andre redskaber i værktøjskassen”, siger Peter Julius.

To forskellige veje

Der er ifølge Troels Andersen fra PA Consulting overordnet to tilgange til den digitale transformation i hjemmeplejen.

Man kan som det er sket i Haderslev lave særlige digitale teams, der påtager sig opgaven. Derved skiller man implementeringen af de digitale løsninger fra de øvrige opgaver. Det er der både fordele og ulemper ved. Alternativt kan man, som det er tilfældet i andre kommuner, vælge at give hele hjemmepleje-organisationen et digitalt løft, fordi opgaverne hænger sammen, og fordi alle plejemedarbejdere forventes at skulle have digitale kompetencer fremover. Det er en tungere vej, men det kan være prisen for at få hele organisationen med.

Om den ene eller den anden model er den rigtige, kan Troels Andersen ikke sige.

Han peger på, at forsøg med telemedicin i hospitalssektoren har vist, at det kan være lettere at implementere, hvis opgaven placeres i specialiserede digitale teams. Det skyldes, at vante rutiner i forhold til de patienter, der er mødt op fysisk, kan betyde, at de telemedicinske opgaver ikke bliver prioriteret tilstrækkeligt i dagligdagen.

Peter Julius oplyser, at flere kommuner er begyndt at orientere sig i retning af den særlige E-distrikts-model, som udfoldes i Haderslev. Det gælder bl.a. Vesthimmerlands kommune.

Han peger også på behovet for at de kommunale it-afdelinger engagerer sig i den digitale transformation af ældreplejen. Selvom it-afdelingerne bliver dænget til med bl.a. compliance-krav fra det offentlige.

”Men det er vigtigt, at it-afdelingerne engagerer sig i transformationen. Det er ikke nok at tage stilling til, hvilke skærme, der fungerer bedst i ældreplejen. Medarbejderne i ældreplejen skal også have mulighed for at lære, hvordan de bedst arbejder med teknologierne,” siger han.

Vi har i for mange år arbejdet med pilotprojekter og enkeltteknologier. Vi er forblevet i en projektkultur. Nu er tiden inde til, at den kommunale ledelse sætter sig i spidsen for transformationen af hjemmeplejen. Vi har brug for noget mere topstyring.

Peter Julius, Adm. Dir., Public Intelligence

Professionel og ensartet sagsbehandling er vigtigt for Frederikshavn Kommune

For Team Job og Udvikling i Frederikshavn Kommune er det vigtigt, at sagsgange og processer er gennemskuelige og ens. Det giver glade medarbejdere, når en sag er let at overtage fra en kollega.

"Vi går meget op i, at vi sender folk professionelt ud af huset og gør nogle ting på samme måde – det gør det nemt at tage over, hvis der er skift i sagsbehandler. Det kommer borgerne til gode, når vi leverer noget fagligt godt, men det gør også noget godt for os som medarbejdere. Med talegenkendelse kan vi opretholde det faglige niveau, som vi gerne vil," siger Erik Witt Olsen

I Team Job og Udvikling indeholder den daglige sagsbehandling en del rutinepræget arbejde, og medarbejderne skal huske en masse paragraffer og nye arbejdsgange. Derfor er de ekstra glade for funktionen 'Auto-tekster', hvori de har indbygget deres egne hjælpetekster. På den måde hjælper talegenkendelse til at sikre et ensartet, højt fagligt niveau.

Hvis der er gået en måned eller to, siden et bestemt dokument sidst blev udfyldt, er det let at glemme processen. Derfor kan medarbejderne

læne sig op ad de hjælpetekster, der er indsat i autoteksterne: 'husk, at når du har gjort dette, så skal du...'."

Ud over auto-tekster er sagsbehandlerne i Frederikshavn Kommune især vilde med de nye funktioner 'korriger' og 'leksikon'. Hvor korriger bruges til at rette et forkert genkendt ord, bruges leksikon til nye ord eller til at træne udtalen af et ord, hvis din udtale er særlig. Erik Witt Olsen fortæller:

"Hvis du skal sige specielle navne eller andet, som er svært at forstå, så kan du bare lægge ordene ind i dit eget leksikon – så skriver værktøjet det rigtigt, næste gang du siger ordet. Førhen skulle man tage fat i administrator, når der var nogle ord, som ikke virkede, og det kunne tage tid. Her virker det med det samme, det er helt fantastisk."

Ny strategi:

“KOMBIT kan levere hele pakken”

KOMBIT bryder med sit princip om udelukkende at levere de udbudte it-systemer til kantstenen. I den nye strategi udvider KOMBIT dette og lægger op til tættere samarbejde med kommunerne og vil tilbyde at “implementere løsninger til de kommuner, der efterspørger det,” siger Kristian Vengsgaard, adm. dir. i KOMBIT.

KOMBIT har i sine 14 år på det kommunale marked udbudt 30 nye it-systemer, herunder de såkaldte monopolbrudssystemer som erstatning for de tidligere KMD-systemer. Det er fagsystemer, der alle er leveret til “kantstenen”, hvorefter kommunerne selv skulle hjemtage store dele af ansvaret for “implementeringen”. Det er systemer som KY, KSD, Social Pension, SAPA og Aula for at nævne nogle. Men nu vil KOMBIT tage det næste step, og tilbyde at løfte systemet fra “kantstenen” og bære det ind i forvaltningen for at hjælpe kommunerne med implementeringen. Kristian Vengsgaard: “Vi har brugt mange kræfter i KOMBIT på at sige, at vi ikke implementerer hele vejen. Det har været det politiske mandat, vi opererede under, og et strategisk princip med henblik på, at kommunerne skulle hjemtage ejerskabet til løsningerne – herunder at vi ikke var et nyt KMD. Men nu ønsker vi at bryde med dette, bl.a. fordi kommunerne selv efterlyser mere og dybere implementeringer fra vores side.” KOMBITs nye strategi blev umiddelbart før sommer vedtaget af bestyrelsen, hvor Aarhus borgmester Jacob Bundsgaard (S) sidder i spidsen. Ifølge en omverdensanalyse, som KOMBIT har foretaget blandt kommunerne ifm. strategiarbejdet, er det især kommuner med mellem 40.000 og 55.000 indbyggere som efterlyser mere støtte til implementering. Mens de større kommuner i mindre grad efterspørger dette. Kristian Vengsgaard er på rundrejse i en række kommunale forvaltninger for at tage dialogen face-to-face med ansatte og lederne, og han oplever, en “erkendelse af at det har været trukket for hårdt op. Man kan ikke skille it-systemet og implementeringen ad. Det duer simpelthen ikke. Derfor hvis der er et ønske fra kommuner om, at vi kan byde ind med mere implementeringsstøtte, så vil vi også gøre det”. Når leverandøren af de indkøbte løsninger afleverede et fagsystem ved kantstenen, overtog kommunen selv den videre opgave med at implementere løsningen i det systemlandskab, som kommunen nu engang har. Implementeringen starter fra det øjeblik, efter - leverandøren har afleveret ved “kantstenen” – og frem til, at systemet tages i drift. Det er ikke den

mindst vanskelige del i forløbet – diplomatisk sagt – og for en hvilken som helst organisation er sikker drift et krav.

Kristian Vengsgaard siger, at KOMBIT fortsætter med at genudbyde de 30 it-løsninger, men at nu tilbyder KOMBIT mulighed for mere implementeringsstøtte for de kommuner, som ønsker hjælp til det. Det vil stadig være muligt at få leveret løsninger til kantstenen og lade kommunen overtage og implementere den i eget systemlandskab.

Rundt omkring

Kristian Vengsgaard har været på rundrejse til en række kommuner for at lodde stemningen og for med egne øjne at se, hvordan sagsbehandlere bruger KOMBITs systemer ude i forvaltningerne.

Kristian Vengsgaard: “Jeg vil kalde det for “skrivebords integration”. De sidder og flytter data fra et system til et andet. De skriver ind i det fagsystem, som forvaltningsområdet benytter og gør sagen færdig, og sender den videre til en sagsbehandler i en anden forvaltning. Der er rigtig meget af den slags arbejde”.

“Det kalder jo på, at vi er nødt til at kigge bredere end selve løsningen, der ofte er en silo i den enkelte forvaltning. Vi vil begynde at kigge på hele forvaltningen og et flow på tværs af løsninger. Vi kan, i tæt samarbejde med kommunerne blive endnu bedre til at forstå digitalisering og kommunal forvaltning og sagsbehandling. Vi vil i dybden med denne research for der kan være store gevinster at hente – bl.a. i form af sparet tid.”

“Et tredje aspekt er dataanvendelse helt generelt. Dataanvendelse på tværs af alle vores løsninger, så kommunen kan bruge data til både at styre den kommunale forvaltning med, men også i lige så høj grad til at styre eller understøtte fagområderne. Hvordan bruger vi data aktivt på børne- og ungeområdet? Kan vi bedre understøtte tidligere opsporing?”

“Det er også en udfordring i højere grad at understøtte ældreområdet med bedre data, så vi ved mere om, hvad de ældre har behov for af hjælp og støtte. Den type dataanvendelse ud i den kommunale forvaltning er

” Vi har brugt mange kræfter i KOMBIT på at sige, at vi ikke implementerer hele vejen. Det har været det politiske mandat, vi opererede under, og et strategisk princip med henblik på, at kommunerne skulle hjemtage ejerskabet til løsningerne – herunder at vi ikke var et nyt KMD. Men nu ønsker vi at bryde med dette, bl.a. fordi kommunerne selv efterlyser mere og dybere implementeringer fra vores side.

Adm. Dir. Kristian Vengsgaard, KOMBIT

også noget, vi kommer til at arbejde meget intensivt med, og så er der en dimension mere, som læner sig op ad den, det handler om digitaliseringsklar lovgivning.”

Differentiering

KOMBIT har fra begyndelsen været et fælleskommunalt udbudshus, der på vegne af alle 98 kommuner har udbudt fagsystemer i konkurrence. Men udover at genudbyde disse løsninger, og tilbyde en dybere implementering, kommer en ny, ekstra dimension: differentiering.

”I stedet for at alle 98 kommuner får den samme løsning efter et udbud, vil differentiering betyde, at vi kan lave forskellige versioner – måske tre versioner af en løsning – som kommunerne så kan købe ind på – men naturligvis ikke 98 forskellige versioner. Det er differentiering af K98-modellen.”

”Men vi kan også levere individuelt. I den nye strategi vil vi gerne hjælpe kommuner med at få endnu bedre drift i en konkret forvaltning. Det vil sige, at vi kan implementere i bund og differentiere med individuelle løsninger,” siger Kristian Vengsgaard.

KOMBIT får altså i fremtiden mulighed for at kunne tilbyde forskellige versioner og services til kommunerne alt efter deres behov.

For meget IT'sk

Ifølge Kristian Vengsgaard har KOMBIT snakket for meget IT'sk og for lidt forvaltning,

”Nu skal vi tale noget mere forvaltning med kommunerne.

Vi har lavet monopolbrud, og det handlede rigtig meget om IT og leverandører. Nu skal vi tale noget mere om den kommunale forretning eller forvaltning, som Jeg synes er et bedre udtryk,” siger Kristian Vengsgaard.

FAKTA

Omverdensanalyse:

De tre største udfordringer: 97 kommuner har deltaget

470 borgmestre, kommunaldirektører, direktører og IT-chefer har svaret

Alle de interviewede kommuner mener, at der er behov for at gentænke måden, kommunerne leverer velfærd på og en ny forventningsafstemning med borgerne

- » Behovet for kommunale velfærdsydelser på særligt sundheds- og ældreområdet samt det specialiserede socialområde er i kraftig stigning pga. demografien og et stigende antal diagnoser og udbredt mistrivsel blandt de unge
- » Der er stor mangel på arbejdskraft til at levere kernevelfærden
- » Vanskeligheder ved at få økonomien til at slå til

Flertallet af de interviewede kommuner nævner klima og den grønne omstilling

- » Der arbejdes på mange fronter, bl.a. fjernvarmeudrulning og energioptimering af bygningsmassen, og klimadagsordenen tænkes ind i by- og erhvervsudviklingen
- » Det er dog vanskeligt at monitorere effekten af de forskellige klima- og bæredygtighedstiltag og dermed at træffe beslutninger om hvilke indsatser, der bør prioriteres

Flertallet af de interviewede kommuner nævner Sikkerhed som et område, de ikke kan løfte selv 85 pct. ønsker at KOMBIT varetager cybersikkerheden

- » Cybersikkerhed og GDPR, der mangler generelt uddannelse og awareness på området
- » Kommunerne har ikke – og har meget vanskeligt ved at rekruttere – kompetencer på området
- » Kommunerne efterlyser desuden hjælp til de små og mellemstore kommuner med at løfte opgaver som ”digitaliseringsklar lovgivning

Kilde: KOMBIT 2023

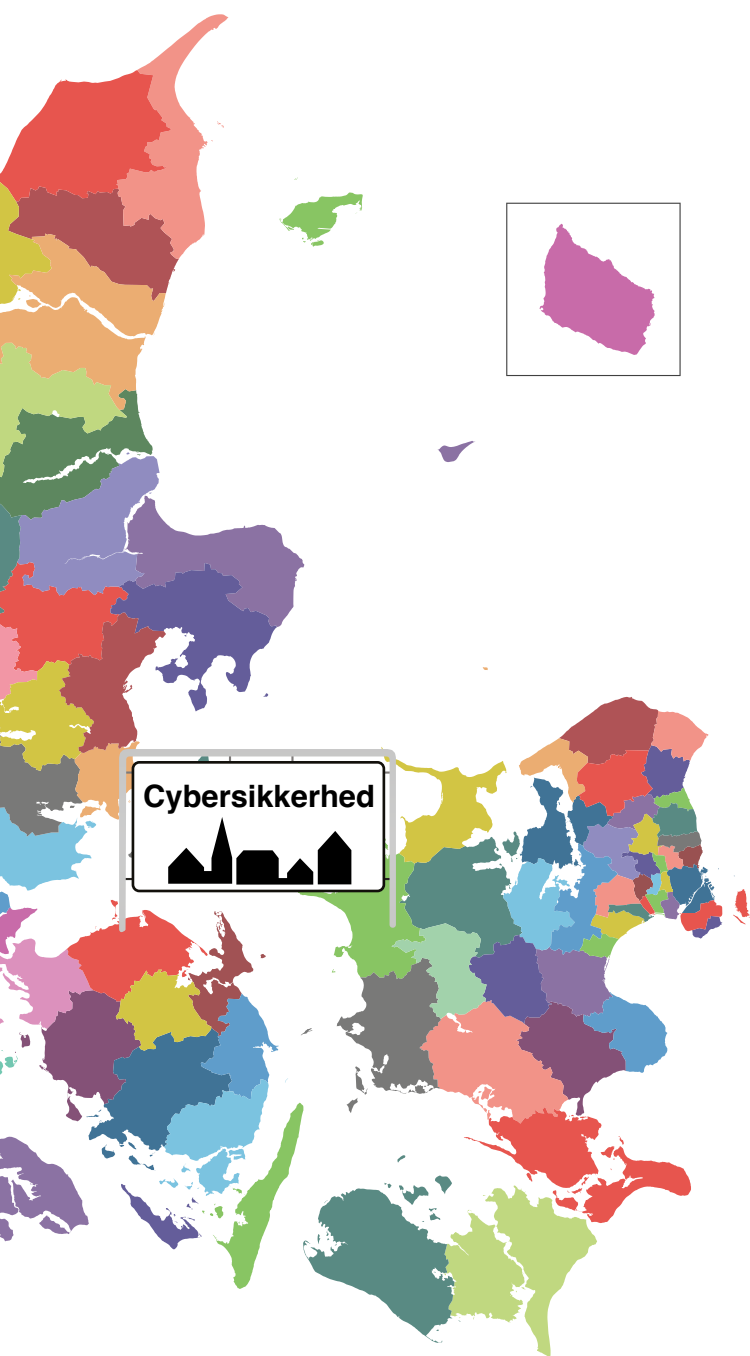
Ny strategi:

“Pilen på kommunernes cybersikkerhed peger på KOMBIT”

KL kæmper en brav politisk kamp for at få kommunerne med i Danmarks samlede cyberforsvar. Kommunerne er i dag ikke direkte omfattet af regeringens nationale cyber- og informationssikkerhedsstrategi, hvormed niveauet for cybersikkerhed er en prioritet i hver enkelt kommune. Dermed opstår der en risiko for, at kommunerne kan blive samfundets svageste led, når der kommer cyberangreb udefra. Sikkerhed og velfærd balanceres imod hinanden.

Cybertruslerne har vokset sig større i de senere år. Og i et af verdens mest digitaliserede samfund er cybersikkerheden i den offentlige infrastruktur blevet helt afgørende for, om vi kan fungere som land. Truslen er kun blevet endnu større med krigen i Ukraine, hvor kommunerne er et oplagt mål i den digitale krigsførelse, f.eks. hvis aktivister vil ramme kritisk civil infrastruktur som kommunale services.

"Kommunerne ønsker ikke at blive efterladt på ydersiden af den digitale sikkerhedsmur," hedder det i Magasinet Danske Kommuner. KL har netop lanceret en ny strategi for Cyber- og Informationssikkerhed, der er skrevet til folketingspolitikkerne. Lokalpolitisk kan den også bruges til at kickstarte vigtige diskussioner om cybersikkerhed, hvor det er topledelsen der sætter retningen for sikkerhedsarbejdet i den enkelte kommune.

"Målsætningen er at få kommunerne med som en del af det nationale arbejde med cybersikkerhed. Det er nok ikke en farbar vej at komme med i Center for Cybersikkerhed i Forsvarsministeriet, som primært løser den militære del af Danmarks cyberforsvar. Kommunerne har kritisk infrastruktur med mange personoplysninger, er en stor del af sundhedssektoren, og har ansvar for vigtige forsyningsområder, som det er nødvendigt at beskytte.

Vi er i gang med at finde en model for, hvordan vi kan få kommunerne godt med i det nationale sikkerhedsarbejde," siger Programleder Christian Christensen, Digitalisering og Teknologi, KL

Når kommunerne skal med i et nationalt cyberforsvar, skyldes det også, at kommunerne befinder sig i en udsat position. Ifølge nye tal fra KL oplever 27 pct. af landets kommuner mere end 200 forsøg på cyberangreb om dagen. Det svageste led kan hurtigt blive bagdøren ind til hele den offentlige danske IT-infrastruktur.

"Den nye model, som vi tænker er at oprette en fælleskommunal enhed i KOMBIT regi. Hvordan det ender kommer jo også an på, hvordan politikerne på Christiansborg beslutter, at samarbejdet om cyberforsvaret i det offentlige skal være. Hvis kommunerne selv skal finansiere det som en frivillig tilslutning, vil vi se ind i en model med et lavere ambitionsniveau og udbredelse, end hvis det bliver en model i samarbejde med staten, finansieret af staten," siger Christian Christensen. Han fortsætter "Målet for det fælleskommunale samarbejde er at styrke kommunernes evne til at opdage cyber-angreb i både egen organisation, samt på tværs af kommuner. Modellen vil tage udgangspunkt i sundhedssektorens samarbejde på cyber-området. Derfor vil viden om angreb fra regioner, hospitaler, praktiserende læger m.fl. komme kommunerne til gode, og omvendt viden fra kommunerne komme andre til gode i den øvrige sundhedssektor. På den længere bane vil informationer om forebyggelse af angreb, bindeled til statslige myndigheder, kompetenceudbygning samt eventuel et incident response team være en del af opgaven," siger Christian Christensen.

Flere sundhedsopgaver

KL har tilsluttet sig cyber- og informationssikkerhedsstrategien på sundhedsområdet, der netop er lanceret i en ny udgave gældende til og med 2025. Her samarbejder stat, regioner, kommuner og private aktører om sikkerhedsopgaven, dog fortsat med finansiering fra egne budgetter. Kommunerne løser flere og flere opgaver inden for sundhedsområdet, og mange af disse opgaver rykker tættere på borgerne. Det nære sundhedsvæsen er en politisk beslutning, hvor kommunerne løser flere opgaver i et samarbejde med andre offentlige og private aktører.

"Derfor er det væsentligt, at det offentlige arbejder sammen om cybersikkerheden, da datanetværkene i stat, regioner og kommuner er forbundne. Så det er nødvendigt, at der bliver et mere ensartet cybersikkerhedsniveau af civilsamfundet, uden for mange svage led. Vi ved, at hackerne bryder ind hos de svageste led, og at angrebene spreder sig derfra på tværs i organisationer. Det er akilleshælen i et cyberforsvar," siger Christian Christensen.

Kommunerne er kritisk infrastruktur

Kommunerne er den myndighed som løbende er i tættest kontakt med borgerne via deres services, og som er involveret i alle hverdagens aspekter i livet.

"Det kan godt være, hvis borgerservice i en enkelt kommune er utilgængelig en enkelt dag, at det ikke er nogen stor krise. Men sker det i flere kommuner samtidig og i flere uger, at borgerservice er nede, så er det en kritisk situation. Hvis kommunens netværk er nede, kan vi ikke modtage

Kommunernes cyber- og informationsstrategi

- Kommunerne skal indgå som en del af det danske cyberforsvar. Det offentlige er bundet sammen digitalt, og det svageste led kan hurtigt blive bagdøren ind.
- Folketinget skal sikre de nødvendige økonomiske og politiske prioriteringer, så landets samlede cyberforsvar bliver styrket.
- Kommunerne skal efterleve minimumskrav for cybertrusler, der er med til at sikre høj sikkerhed i et digitalt tæt koblet Danmark.
- Kommunerne skal håndtere cyberindsatsen i fællesskab – også med stat, regionerne og private aktører.
- Der skal sikres de nødvendige kompetencer til den kommunale opgaveløsning med cyber- og informations-sikkerhed.

Målsætningen er at få kommunerne med som en del af det nationale arbejde med cybersikkerhed.

Programleder Digitalisering og Teknologi, Christian Christensen, KL

faldalmer på plejehjem, og vi kan heller ikke producere kørselslister til de ansatte i ældreplejen. Det er kritisk infrastruktur, som skal beskyttes. Vi vil gerne forklare om kommunernes rolle og hvor vigtig vores digitale infrastruktur er for civilsamfundet og for beskyttelse af borgernes data,” siger Christian Christensen.

Det er i den sammenhæng, at KL's arbejde om at blive en del af den nationale cybersikkerhed skal ses. Ifølge Christian Christensen er det nødvendigt at hæve sikkerheden op på et højere niveau.

Kompetencer – en mangelvare

Selvom landets 98 kommuner er borgernes primære indgang til den offentlige sektor, står kommunerne i dag udenfor det danske cyberforsvar. Derfor mener KL, at der skal investeres i ét samlet cyberforsvar. For at nå dertil skal der sikres kompetencer.

“Der skal investeres i et samlet cyberforsvar. Generelt mangler vi kompetencer i kommunerne. Det er især svært at rekruttere på cyberområdet. Det gælder også for private virksomheder. Det er en disciplin, hvor alle – stat, kommuner og regioner og private virksomheder får brug for flere og flere ressourcer. Så vi prøver på, om vi kan lave nogle attraktive cybearbejdspladser i et fælleskommunalt regi. Derfor kigger vi i retning af KOMBIT for at lave fleksible ansættelser på cyberområdet, og lede den enhed på kommunernes vegne. Vi vil kigge på en bred palette af

muligheder. In- og outsourcing af medarbejdere fra og til kommuner og KOMBITs cyberenhed. Man kunne også forestille sig medarbejdere med to kontrakter, f.eks. et timetal i en kommune, og de resterende i KOMBIT. Kommunerne kunne binde sig for praktiksteder til uddannelsesinstitutioner, et samarbejde med cyberlandsholdets “trænings camp” osv.” siger Christian Christensen.

Det er dog ikke en beslutning der er taget endnu.

“Det er stadig finansieringen af cybersikkerheden der er kritisk. Vi skal have løftet cybersikkerheden i kommunerne og i hele Danmark, og vi skal arbejde sammen om det i fællesskab. Det er klart, det koster penge. Vi møder heldigvis forståelse for vores synspunkter om at hæve niveauet i kommunernes cyberforsvar. Man bør bl.a. se på, om de penge der allerede benyttes til cybersikkerhed benyttes optimalt. Kunne en eller to civile DCIS'er løfte opgaven og samtidigt sikre at alle civile myndigheder, herunder kommunerne er med? ”

Fibernet er Danmarks mest udbredte digitale infrastruktur

I hovedparten af de 98 kommuner er dækningen med fibernet over 80%.

Vi er kommet langt, men vi er ikke i mål.

Mere end 1 million husstande skal tilsluttes fibernettet de kommende år.

I den forbindelse har vi en klar opfordring til alle kommuner:

- 1** Gør det muligt for graveaktører at efteranmelde mindre gravearbejder – såsom eftertilslutninger. Det vil gøre det lettere og hurtigere for borgerne at få fibernet.
- 2** Vær med til at understøtte den lokale udvikling af den digitale infrastruktur. Støt aktivt op om borgerinitiativer, som fremmer dækning med fibernet i underforsynede områder i kommunen.
- 3** Brug fibernettet til at skabe bedre og mere effektiv service til borgere og virksomheder gennem digitale tilbud med højere kvalitet end ved brug af gammel digital infrastruktur.

Kommunaldirektør Pernille Halberg Salamon, Hørsholm:

“Mere borgernær digitalisering”

Når vores velfærdssamfund bliver mere digitalt, har vi et fælles ansvar for at sikre, at de borgere, der er udfordret af de digitale løsninger, fortsat har let adgang til den service og de ydelser, de har krav på fra den offentlige sektor. For velfærdssamfundet skal være tilgængeligt for alle – uanset hvilke digitale kompetencer de har. Sådan siger kommunaldirektør Pernille Halberg Salamon, Hørsholm Kommune, som er i gang med en stor transformation for at få digitalisering ind under huden på alle ledere og medarbejdere i kommunen, så digitalisering kan blive mere borgernær.

Kommunaldirektør Pernille Halberg Salamon, Hørsholm Kommune, der har en lang karriere i det offentlige, mener, at digitalisering skal bidrage til bedre service ved at gøre den mere borgernær.

“Vi er helt klart ikke gode nok til at inddrage borgerne i digitaliseringsprojekter. Og særligt i kommunerne, hvor vi i mange sammenhænge er tæt på borgerne og endda ofte er helt inde i deres eget hjem, bliver det helt afgørende. Det kan være skærm-løsninger i hjemmeplejen eller dosispakket medicin. Her er borgerinddragelsen for valg af digitale løsninger afgørende,” siger Pernille Halberg Salamon.

Hun mener, at både private og offentlige virksomheder skal have et mere menneskeligt ansigt, når de digitaliserer. Den digitale inklusion er et vigtigt emne. Flere undersøgelser har vist, at hver femte borger er “digitalt udfordret”. Ældresagen har i samarbejde med Epinion lavet en undersøgelse blandt sine medlemmer, der viser at hver tredje er “udfordret” – og at de ældre ikke er specielt uegnede til at bruge teknologi.

“Det skal ikke være sådan, at hvis man er digitalt udfordret med anvendelsen af digital post, MitID, eller andet, så risikerer man at blive lukket ude. Det må ikke ske. Så er der en risiko for, at velfærdssamfundets gode omdømme bliver sat over styr. Det skal være muligt både at være analog og digital i vores fremtidige velfærdssamfund. Det er fremtidens velfærdssamfund, der er oppe til eksamen,” siger Pernille Halberg Salamon.

Digitaliseringen af samfundet har udviklet sig enormt hurtigt siden begyndelsen af 00’erne. Digitaliseringen af Danmark har i det store hele været en succes.

“Vi er lykkedes med digitaliseringen på de store systemer inden for Skat og borgerbetjening, med pas og kørekort. På de helt borgernære områder, nemlig velfærdsområderne, er der også et stort potentiale for at digitalisere for at løse vores store udfordringer. Og det skal være digitalisering der har et fokus med udgangspunkt i mennesker,” siger Pernille Halberg Salamon.

Mere digital viden

Selvom der har været digitaliseret på livet løs i kommunerne de seneste 20 år, har digitalisering traditionelt været noget, som administrationen har taget sig af. Men nu er det tid til at kommunernes topledelse og byrådspolitikerne i højere grad tager digitaliseringen til sig og interesserer sig for digitalisering. Det er den proces, kommunaldirektøren i Hørsholm nu er i gang med at rulle ud i organisationen, så digitaliseringen fremover kommer til at bidrage til borgernes velfærd.

“Selv om vi har digitaliseret i mange år, og vi topper listen over offentlig digitalisering i internationale undersøgelser, så oplever mange af os, at det at arbejde med digitalisering ikke endnu er en naturlig del af vores

“Det skal ikke være sådan, at hvis man er digitalt udfordret med anvendelsen af digital post, MitID, eller andet, så risikerer man at blive lukket ude. Det må ikke ske. Så er der en risiko for, at velfærdssamfundets gode omdømme bliver sat over styr. Det skal være muligt både at være analog og digital i vores fremtidige velfærdssamfund. Det er fremtidens velfærdssamfund, der er oppe til eksamen,”

Kommunaldirektør Pernille Halberg Salamon, Hørsholm Kommune.

arbejde. Digitalisering er ikke blevet en del af vores faglighed endnu. Men der er ingen vej udenom: vi er nødt til at kunne forstå den digitale verden for at kunne løse og udvikle vores velfærdssamfund,” siger Pernille Halberg Salamon.

Det er en politisk og ledelsesmæssig transformation til mere borgernær digitalisering, der nu sættes i gang. I virkeligheden skal digitalisering være en ligeså naturlig ting at have indsigt i som f.eks. økonomi, hvilket alle ledere anser for nødvendigt i deres arbejde.

Digitalisering skal være for mennesker. Den skal tage udgangspunkt i kerneopgaven og bruges til at løse de arbejdsmæssige udfordringer på en ny måde. At gøre borgerne mere selvhjulpne og at løse opgaver effektivt med samme kvalitet.

Alle medarbejdere skal vide noget om digitalisering, så borgere får glæde af digitalisering og ønsker de at vælge digitalisering fra, skal det også være en mulighed. Der er ikke nogen, der skal efterlades på perronen af digitale grunde.

”Det stiller krav om det ”hybride velfærdssamfund”, hvor borgerne kan eksistere både digitalt og analogt. Det stiller krav om, at de kommunale organisationer får skabt en kapacitet i organisationen til at arbejde digitalt”.

”Den digitale transformation er mere end bare en strategi. Det er en ændring af mindset og gamle vaner, en ændring af det, som vi ”plejer” at gøre. Vi skal give plads til dem, der ikke trives i det digitale, og sikre, at vores organisationer kan løfte den digitale opgave,” siger Pernille Halberg Salamon.

Foruden at være kommunaldirektør i Hørsholm Kommune er hun medlem af Regeringens Digitaliseringsråd.

Digitaliseringen bidrager til velfærden

Når mange opgaver digitaliseres og automatiseres, er det vigtigt at kommunerne søger efter svaret på, hvad borgerne får ud af digitaliseringen. Det er derfor de skal inddrages.

Kommunaldirektøren vil gøre digitaliseringen relevant ved at gøre det til et politikområde, som får en plads i alle kommunale fagudvalg for at skabe viden og bedre velfærd.

Et konkret initiativ er, at i et af centrene i Hørsholm kommune - Center for Sundhed og Omsorg- har kommunen indført ressourcepersoner, som har særlig viden om digitalisering, og som kan være med til at drive en øget digitalisering på en kommunal arbejdsplads, f.eks. et plejehjem, på en skole eller på en daginstitution.

”Digitaliseringen skal have et særligt fokus - borgerne. Den skal komme borgerne til gode ved at understøtte kerneopgaven. Det kan man ikke sige sker idag. Vi bringer digitaliseringen ind i alle fagudvalg og ud til alle arbejdspladser, så der kommer politisk og ledelsesmæssigt fokus hele vejen i vores service fra rådhuset og ud til borgerne,” siger Pernille Halberg Salamon.

Der kommer massiv arbejdskraftmangel frem mod 2030 og det bliver ifølge kommunaldirektøren svært at rekruttere medarbejdere. Derfor er digitalisering og automatisering nødvendigt for at kunne løse opgaverne på en ny måde med de eksisterende medarbejderressourcer.

”Vi har startet vores transformation med at arbejde med digitalisering som en fælles opgave for alle ledere. Vi vasker trappen oppe fra. Vi er i gang med at fremlægge en investeringsplan for vores politikere, så de beslutter, hvad det er, der skal investeres i de kommende år. Vi har også lavet en overbygning til vores projektled Ruddannelse om digitalisering. Så vi lærer, hvad det vil sige at arbejde med digitale projekter. Og vi er kommet med i KL’s teknologipartnerskab om både skærm-løsninger og automatisering. Vi skal gentænke velfærden, så den frigjorte tid bliver brugt til mere borgerkontakt,” siger Pernille Halberg Salamon.

Digitalt udfordrede går til kommunen og beder om hjælp, når alle andre muligheder er udtømte

En 82-årig borger i Egedal Kommune vender hjem til sin egen bolig efter et længere sygehusophold. Borgeren bor alene og der er ikke en krumme i huset. Borgeren kontakter sin sædvanlige madleverandør for at få leveret et måltid mad. Leverandøren sætter hælene i, da borgeren har en ubetalt regning på 4.000 kr. og leverandøren ønsker ikke at give yderligere kredit, før regningen er betalt. Selvom borgeren forsikrer leverandøren om, at der er penge på bankkontoen til at betale regningen med. Det hjælper ikke.

Udviklingskonsulent Anna de Boer, Borgerservice i Egedal Kommune oplever flere af den slags henvendelser fra ikke-digitale borgere, som går til kommunens borgerservice, når alle andre muligheder for hjælp er udtømte.

”Vi har en række sager, som udfordrer os ekstra meget, når der er tale om borgere, der ikke er digitale og leverandøren er en privat virksomhed, en bank eller et forsikringselskab. Alle ydelser over mod disse private leverandører foregår digitalt – bestillinger og betalinger – og vi kan som kommune kun hjælpe med de personlige ting – ikke de digitale i private virksomheder. Vi må ikke gå i banken og betale regningen på borgerens vegne. Borgeren er i så dårlig stand, at det ikke er muligt at gå i banken. Borgeren er lige udskrevet fra hospitalet. Så det er en ubetalt regning på 4.000 kr. til en privat leverandør, der i dette tilfælde forhindrer os i at hjælpe borgeren,” siger Anna de Boer.

I gamle dage betalte mange borgere regninger i banken eller giroblanketter på Posthuset. Men bankerne har lukket langt over tusind filialer

de seneste 15-20 år. Bare de seneste fem år har danske pengeinstitutter lukket hver fjerde filial, ifølge interesseorganisationen Finans Danmark. Derfor bliver der længere mellem de medarbejdere i bankerne, som har hjulpet de analoge borgere med betaling af regninger.

Anna de Boer: ”Der er tale om en helt normal borger, der bare har været syg og kommer hjem fra hospitalet. Borgeren har godt selv kunnet klare sine indkøb, men ikke efter indlæggelsen. Og vi kan ikke yde hjælp til borgeren over mod den private sektor, men det er svært at efterlade en borger, der er dårlig, uden mad”.

Mange udfordrede

Egedal Kommune oplever som nævnt flere sager, hvor digitalt udfordrede henvender sig i Borgerservice, da de oplever, de ikke har andre steder at gå hen for at få hjælp. Lukningen af bankfilialer og betalingsservice på posthuse har ført til, at kommunerne nu får disse henvendelser.

I en rapport fra Ældresagen lavet af Epinion dette forår viser, at 35 pct. af

alle borgere er digitalt udfordrede. Og der tæller selvfølgelig også de borgere, som slet ikke er digitale, med. I den offentlige digitalisering foregår næsten alt digitalt.

Direktør i Tænk tanken Justitia Birgitte Arent Eiriksson har forsket i de borgere, som havner i "ingenmandsland" på grund af digitaliseringen i vores samfund.

"Hvis du skal bestille et sundhedskort, anmelde et cykeltyveri, ansøge om en offentlig ydelse, eller købe en billet hos DSB foregår det – ligesom på mange andre områder – digitalt. Men for en stor del af befolkningen volder den øgede digitalisering så store problemer, at de ikke kan gøre deres ret gældende i de offentlige selvbetjeningssystemer og derved risikerer de at miste den hjælp og støtte, som de ellers er berettiget til. Det er typisk de samme borgere, som også har store udfordringer ved at klare deres økonomi digitalt, herunder betale regninger, eller på anden måde få adgang til helt almindelige services på det private område. I nogle tilfælde er sagsbehandlere i kommunerne opmærksomme på de digitalt udsatte borgere og omgår reglerne for at hjælpe dem. Der er også borgere, som får digital hjælp fra venner og familie. I begge situationer bliver borgerens livsmuligheder og retssikkerhed dog præget af vilkårlighed," siger Birgitte Arent Eiriksson.

Der er behov for en mere nuanceret og parlamentarisk funderet tilgang til den digitale udvikling samt effektive løsninger til de borgere, som ikke er i stand til at blive digitale, vurderer Justitia i rapporten.

22-årig er angst

En anden sag fra Egedal handler om en 22-årig borger som lider af angst som følge af skizofreni. Borgeren ønsker ikke en digital identitet som Mitld

og ej heller et kreditkort. Det har ført til, at der er en del ubetalte regninger, som gør, at borgeren risikerer at blive sagt op fra sin lejebolig. Her har kommunens BorgerService forsøgt at få borgeren med til et møde i banken sammen med en betroet medarbejder fra kommunen for at finde en "automatiseret betalingsordning". Men det er endnu ikke lykkedes.

"Vi bruger oceaner af tid på disse sager, hvor vi har svært ved at hjælpe borgeren rigtigt. Men måske kunne vi hjælpe borgerne gennem en samtykkeordning eller på anden vis gennem fuldmagter," siger Anna de Boer, som nu vil skrive til Social- og Ældreministeriet for at gøre opmærksom på de ikke-digitale borgere, der af uransagelige grunde falder igennem det almindelige sikkerhedsnet.

Birgitte Arent Eiriksson: "De borgere der ikke er digitale, mangler et sted at gå hen. Det er jeg fuldstændig enig i. Det offentlige tager kun ansvar for den offentlige digitalisering, men borgerne har et bredere hjælpebehov. Det kan være til betaling af en regning. Det kan være til at handle på nettet. Det kan være til at bestille en rejse for at besøge familien. Digitaliseringen hindrer, at ikke-digitale kan - være aktive samfundsborgere. Når det er konsekvensen vender det bunden nedad. Ifølge direktøren er de "livsforbedrende muligheder" ofte kun tilgængelige digitalt tilgængeligt. Det betyder, at de ikke-digitale bliver lukket ude fra disse ydelser og muligheder.

Anna de Boer fortæller at Egedal Kommune arbejder sammen med andre kommuner i hovedstadsområdet om at kortlægge digitalt udfordrede.

” Vi har en række sager, som udfordrer os ekstra meget, når der er tale om borgere, der ikke er digitale og leverandøren er en privat virksomhed, en bank eller et forsikringsselskab.

Anna de Boer, Egedal Kommune

” De borgere der ikke er digitale, mangler et sted at gå hen. Det er jeg fuldstændig enig i. Det offentlige tager kun ansvar for den offentlige digitalisering, men borgerne har et bredere hjælpebehov.

Birgitte Arent Eiriksson, Direktør Tænk tanken Justitia

Ny SKI 02.19 til indkøb af kommunale fagsystemer

I oktober 2023 træder fjerde generation af SKI-aftalen for indkøb af fagsystemer i kraft under navnet 02.19 Fagsystemer. Når kommunerne køber ind på aftalen, sker det via direkte tildeling til en af de 27 leverandører på det relevante ydelsesområde. SKI vurderer, at den offentlige sektor over de næste fire år vil købe fagsystemer for i omegnen af 2 mia. kr. på aftalen.

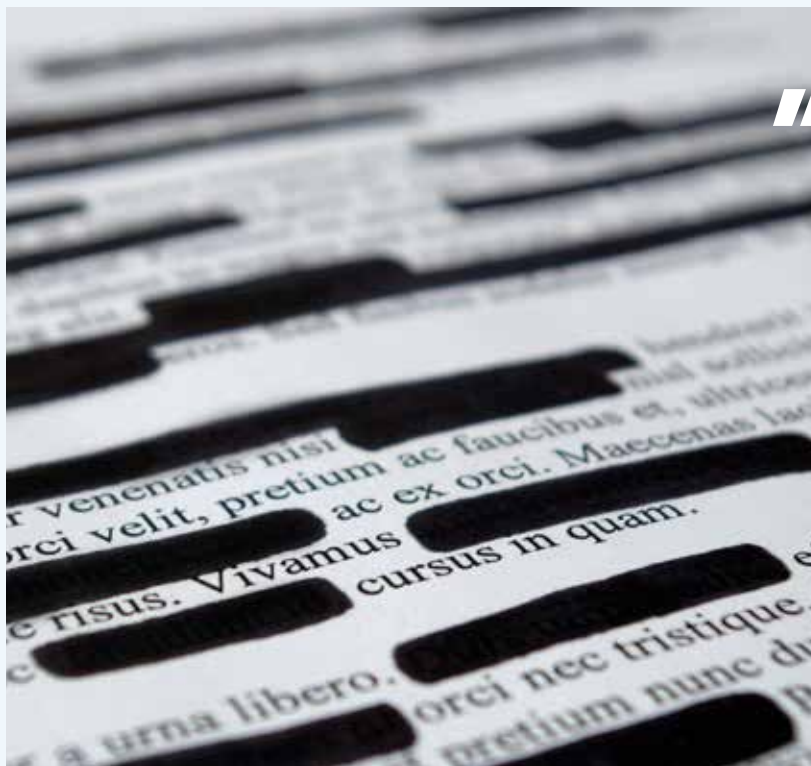
Det er ret komplekst at indkøbe et nyt fagsystem. Komplexiteten i, hvad man skal tage stilling til, når man som kommune indkøber et fagsystem, kan SKI ikke ændre på, siger kontraktansvarlig i SKI, Anja Lodberg:

”Men vi kan reducere kompleksiteten i selve indkøbet og sørge for at hjælpe de kommunale indkøbere endnu bedre. Vi har gjort tildelingsprocessen enklere ved hjælp af et digitalt tildelingsværktøj. På baggrund af kommunernes konkrete behov genererer

tildelingsværktøjet automatisk alle kontraktdokumenter, og det er en stor hjælp for indkøberne,” fortæller Anja Lodberg. Fagsystemer er de store forvaltningsrettede it-systemer, som f.eks. arbejdsmarked, sundhed og dagtilbud. Og når kommunerne indkøber dem, kræver det både forberedelse og involvering af hele organisationen. Det fortæller indkøber Cansu Yurdaer fra Vejen Kommune, som har testet tildelingsværktøjet på den nye generation af SKI 02.19 Fagsystemer.

- fortsættes på side 26 >>>

Hvorfor bruger 16 kommuner Insight Tools?

Det vil vi gerne vise dig den 27. september i Odense...

DIGITALISERINGS
MESSEN 2023

Kom og besøg os i stand G03.

Insight Tools gør aktindsigtsarbejdet meget lettere og mere sikkert:

- / Gør det lettere at beskytte borgernes data
- / Gør det nemt at søge efter følsomme oplysninger i flere dokumenter på en gang
- / Udvidet anvendelsesmuligheder ved f.eks. åbne udvalgssager
- / Fjerner følsom information permanent fra det nye dokument, som skal sendes/offentliggøres
- / Bevare originaldokumenterne med al information.
- / Sikkerhed for den rigtige modtager af aktindsigtssagen med MitID
- / Sparer tid
- / Sikrer grundighed og nøjagtighed
- / Gør scannede dokumenter og billeder søgbare og redigerbare med optisk tegngenkendelse (OCR).
- / Kan integreres med ESDH-systemet og fagsystemer

Gå til
www.jo-informatik.dk/insight-tools
og book en gratis demo

Eller ring til os på: 49.20.20.67

JO INFORMATIK

Nogle gange er det digitaliseringsenheden, andre gange er det DPO'en, der - foruden andre relevante afdelinger - skal inddrages, når Cansu Yurdaer fra Vejen Kommune indkøber et fagsystem til kommunens dagtilbud eller skoler.

"Der er så mange krav, man skal forholde sig til, når man indkøber fagsystemer, både med hensyn til sikkerhed og integrationer til andre kommunale it-systemer - for ikke at tale om dokumentation. Jeg har derfor brug for at involvere mange fra organisationen i indkøb af fagsystemer," fortæller hun.

Hver gang hun skal forholde sig til et evalueringskrav eller mangler at udfylde noget, gør tildelingsværktøjet hende opmærksom på det. Og hun får mulighed for at tilføje noter om valg og fravalg direkte i systemet.

"Vi skal stadig forberede vores behovsopgørelse op til indkøbet. Men tildelingsværktøjet kommer til at automatisere rigtig meget af det, vi skal håndtere og uploade det særskilt. Derudover fjerner værktøjet alt det, der ikke er relevant for leveringsaftalen. Og så er det guld værd, at vi får mulighed for at dokumentere alle krav i systemet via blandt andet notefunktionen og dermed understøtte vores behovsopgørelse," siger Cansu Yurdaer.

Dynamisk indkøbssystem

I samråd med blandt andre kommunerne og markedet har SKI lavet et nyt set up, hvor rammeaftalen bliver mere specialiseret end tidligere og suppleres af et dynamisk indkøbssystem, der vil have endnu flere ydelsesområder end rammeaftalen og kan optage et ubegrænset antal leverandører. SKI forventer at, det dynamiske indkøbssystem vil være klart omkring årsskiftet 2023/2024.

Kommunerne kan bruge det dynamiske indkøbssystem, hvis de har specifikke behov eller krav, der ikke dækkes af rammeaftalen, eller hvis de brug for fagsystemer under ydelsesområder, der ikke findes på rammeaftalen.

"Den hurtige udvikling på it-området og det stigende behov for mere fleksibilitet betyder, at vi har skruet aftalen anderledes sammen end hidtil," siger Anja Lodberg.

Bedre hjælp til opgørelse af behov og klare krav til snitflader

SKI har erstattet brugen af STORM (udvælgelsessystem red.) med user cases for hvert ydelsesområde. Hver user case beskriver den overordnede funktionalitet, der skal være tilgængelig i den

tilbudte service inden for ydelsesområdet, f.eks. "Afvikling og dokumentation af prøver, tests og eksamener". Samtidig har SKI i tæt samarbejde med KOMBIT sikret, at det i højere grad bliver tydeligt for kommunerne, hvilke snitflader der er inkluderet i en service på den kommende rammeaftale.

"User cases skal gøre det nemmere for både kunder og leverandører at se, hvilke løsninger der bedst opfylder deres behov. Samtidig ved vi, at snitflader til andre kommunale it-systemer er en central del af at understøtte den

fælleskommunale infrastruktur. Derfor har vi indarbejdet en række specifikke krav som mindstekrav, så de offentlige organisationer ved, hvad de kan forvente, når de køber fagsystemer via en SKI-aftale," siger Anja Lodberg. Kravene til snitflader tager afsæt i KOMBIT's krav til, hvilke integrationer fagsystemer i den kommunale sektor skal opfylde for at kunne udveksle data.

User cases skal gøre det nemmere for både kunder og leverandører at se, hvilke løsninger der bedst opfylder deres behov. Samtidig ved vi, at snitflader til andre kommunale it-systemer er en central del af at understøtte den fælleskommunale infrastruktur.

Kontraktansvarlig Anja Lodberg, SKI.

FAKTA

Grønt indkøb af fagsystemer

På den kommende rammeaftale for 02.19 Fagsystemer har SKI indarbejdet relevante GPP-krav (EU's Green Public Procurement-kriterier), og det bliver muligt for kommunerne at tilvælge et evalueringskrav, der sikrer, at leverandørens drift af den indkøbte service sker ved brug af energi fra vedvarende energikilder.

Fakta om 02.19 Fagsystemer

På rammeaftalen for 02.19 Fagsystemer kan kommuner og øvrige offentlige organisationer købe et bredt sortiment af standard fagsystemer som Software as a Service.

Aftalen er opdelt i 22 delaftaler (ydelsesområder) og har én til syv leverandører på hver delaf-tale. Hvert ydelsesområde svarer til FORM niveau 1.

Et dynamisk indkøbssystem, der træder i kraft ved årsskiftet, kommer til at supplere rammeaf-talen.

Det dynamiske indkøbssystem dækker de samme ydelsesområder som rammeaftalen samt yderligere en række ydelsesområder.

Fagsystemer er de store forvaltningsrettede it-systemer, som arbejdsmarked, sundhed og dagtilbud. Når kommunerne indkøber dem, kræver det både forberedelse og involvering af hele organisationen.

Indkøber Cansu Yurdaer Vejen Kommune, som har testet tildelingsværktøjet på den nye generation af SKI 02.19 Fagsystemer.

Forlænget udfasning af NemID var den eneste rigtige beslutning

Da Digitaliseringsstyrelsen i april måned forlængede udfasningen af bl.a. NemID medarbejdersignatur, som er den nuværende løsning, når kommunalt ansatte logger sig på fællesoffentlige it-systemer, gav det kommunerne fire måneder ekstra til at gennemføre den svære tekniske og organisatoriske implementering af MitID Erhverv, der er afløseren til NemID til erhverv, og sikkerhedsstandarden NSIS. Implementeringen af MitID Erhverv og NSIS skal nu være afsluttet senest den 31. oktober 2023.

På Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside hedder det "Alle virksomheder, myndigheder og foreninger, der anvender NemID til erhverv (NemID medarbejdersignatur) skal skifte til MitID Erhverv, inden NemID til erhverv lukker". Derfor var der udsigt til, at alle kommuner skulle skifte fra NemID til erhverv til MitID Erhverv senest den 30. juni. Men tæt på denne deadline besluttede Digitaliseringsstyrelsen at udskyde denne frist med fire måneder.

Konsulent Jette Larsson, KL, fortæller, at de fire måneders ekstra tid, som kommunerne har fået, var nødvendige og den eneste rigtige beslutning, da implementeringen af MitID Erhverv og især den underliggende standard for identiteters sikringsniveauer, NSIS, har vist sig at være meget omfattende med krav til både teknik, organisering og ledelse.

Revisionsfirmaerne har været i gang med NSIS godkendelser de seneste to år. På nuværende tidspunkt har 73 kommuner fået en godkendelse fra Digitaliseringsstyrelsen, otte venter på svar fra NSIS Tilsynet, og ni er stadig i gang med at udarbejde en revisionserklæring.

Formålet med standarden er at skabe en fælles ramme for tillid til digitale identiteter og identitetstjenester gennem en række tekniske og organisatoriske krav. Så når en kommunal medarbejder logger sig på en

fællesoffentlig løsning, skal der blandt meget andet være sikkerhed for, at medarbejderen er den person, han eller hun udgiver sig for at være. Sådan var det også med NemID medarbejdersignatur, men med skiftet fra NemID til MitID bliver sikkerheden omkring udstedelse af erhvervsidentiteter skærpet.

90 kommuner med Lokal IdP

Ifølge Jette Larsson har 90 ud af 98 kommuner valgt at bruge en såkaldt lokal IdP (Identity Provider). Det betyder, at kommunen som myndighed selv kan kontrollere medarbejdernes identitet, og at medarbejderne får en bedre brugeroplevelse, når de skal logge på både kommunens egne og fællesoffentlige it-systemer.

Når kommunen vælger den lokale IdP-løsning, er det kommunen, der har ansvaret for sikkerheden omkring udstedelse og de konkrete loginmidler fx adgangskoder, apps og hardwarenøgler. Det kræver, at kommunen får udarbejdet en revisionserklæring på, at de opfylder kravene i NSIS. Derefter skal den lokale IDP godkendes af Digitaliseringsstyrelsens NSIS Tilsyn, og kommunen skal årligt gennemføre ekstern revision af den fortsatte overholdelse af NSIS.

Horsens Kommune har reduceret manuelt arbejde og transformeret brugeroplevelsen i servicedesken

Horsens Kommunes IT-support servicerer i dag 6.000 brugere, som er fordelt på mere end 200 lokationer. Derfor har det været nødvendigt at have et stabilt og fleksibelt ITSM-system til at skabe det gode overblik, give en ensartet og god support med minimale ressourcer. Horsens Kommune har tidligere anvendt forskellige systemer til at understøtte deres IT-processer, men i 2018 valgte de at implementere Cherwell til at understøtte arbejdsgangen i IT.

Hvert år bliver der udskiftet omkring 1000 computere, 300 mobiltelefoner og meget mere. En af de større udfordringer var, at brugerne ikke kunne nå at aflevere eller afhente deres IT-udstyr inden for bestemte åbningstider i servicedesken. Det har været en af årsagerne til, at de har investeret i en pakkeboks-løsning, som vi bl.a. selv kender, når vi skal hente pakker i supermarkedet.

Horsens Kommune havde desuden et ønske om, at pakkeboksen skulle være fuldt integreret med deres ITSM-system, hvilket Clever Choice har hjulpet dem med at lave. Den ønskede løsning blev lavet i tæt samarbejde med Horsens Kommune.

Løsning

Pakkeboksen kom med sit eget interne system til håndtering af pakker, og alligevel valgte Horsens Kommune at eliminere det for at få fuld log og automationen helt integreret i deres ITSM-system. Det betyder, at alle sager registreres nu direkte i Cherwell, hvilket er med til at fremme en mere effektiv arbejdsgang.

I dag afsluttes sager automatisk i Cherwell, når brugerne har afhentet deres IT-udstyr. Pakkeboksen er tilgængelig hele året 24/7, og derudover er der også lavet en integration til rådhusets adgangssystem, så brugerne fra andre lokationer har mulighed for at tilgå pakkeboksen, når rådhuset har lukket. Integrationerne, som Clever Choice har hjulpet med at lave, har været med til at reducere tid, manuelt arbejde, og den har samtidig forbedret brugeroplevelsen.

"Integrationen til Cherwell, som Clever Choice har hjulpet os med, har været med til at give os bedre struktur, overblik og dokumentation. Det giver os mere tryghed og vi kommer til at spare tid med denne løsning"

Kristina Veith - Horsens kommune

**Skal vi hjælpe dig med jeres næste
Service Management projekt?**

Mød os på Digitaliseringsmessen stand F09.
Vi giver en lækker kop kaffe og god faglig
snak om jeres ønsker og behov.

De otte kommuner, som ikke har valgt en lokal IdP, bruger MitID Erhverv, der er den erhvervsrettede del af MitID-løsningen, som de fleste af os bruger, når vi logger på borger.dk, banken og vores digitale postkasse. Jette Larsson: "Når fristudskyldelsen på fire måneder kom belejligt for kommunerne, skyldes det, at den periode kan bruges til at komme sikkert i mål med den tekniske og organisatoriske implementering. Det har vist sig, at der var flaskehalse undervejs, ikke mindst hos revisorerne på grund af, at mange kommuner har valgt den lokale IdP."

"Det er første gang – både for kommuner og revisorer – at der skal udarbejdes revisionserklæringer, og det er så at sige år et med NSIS. Fordi kravene i standarden til at begynde med ikke var særligt detaljerede fra Digitaliseringsstyrelsens side, skabte det et rum for fortolkning, som revisionsfirmaerne har måtte udfylde. Når der er så megen plads til fortolkningen og begrænset vejledning, bliver der brugt mange ressourcer på at diskutere med revisor, hvordan det skal være, og hvad der er rigtigt og forkert?"

Det er revisorerne, der løbende har fortolket standarden og sat barren endog meget højt. Man har lagt skinnerne, mens man har kørt. Både Digitaliseringsstyrelsen, revisorerne og kommunerne er blevet klogere hen ad vejen, men det har kostet mange timer i kommunerne at komme frem til nogle rimelige fortolkninger.

Det hører også med til historien, at revisorerne har måttet rekruttere og uddanne personale for at forsøge at følge med efterspørgslen fra blandt andre kommuner og regioner, og travlheden har medvirket til at forsinke processen med at forberede og udarbejde en revisionserklæring. Revisionsfirmaerne har været i gang med NSIS godkendelser de seneste to år. På nuværende tidspunkt har 56 kommuner fået en godkendelse fra Digitaliseringsstyrelsen, 14 venter på svar fra NSIS Tilsynet, og 20 er stadig i gang med at udarbejde en revisionserklæring.

Hvis man som de otte kommuner vælger MitID Erhverv til sine medarbejdere, er det Digitaliseringsstyrelsens ansvar at leve op til NSIS, men kommunen skal stadig rulle de nye identiteter ud i organisationen, og der er både fordele og ulemper i forhold til lokal IdP.

Det koster mange ressourcer at implementere nye loginmidler og regler for sikkerhed for mange tusinde medarbejdere, så kommunerne bliver nødt til at vente med udrulningen, indtil Digitaliseringsstyrelsen har godkendt deres revisionserklæring, og derfor har de stadig travlt, hvis de skal nå i mål inden den 31. oktober.

Hvis kommunerne ikke når i mål til tiden, mister medarbejderne adgang til centrale fagsystemer og kan ikke udføre deres arbejde og yde service over for borgere og virksomheder.

"Først kommer den tekniske implementering og derefter følger den organisatoriske implementering, som måske er endnu sværere. Den viser sig også at være meget omfattende, specielt på sundheds- og ældreområdet, fordi der er rigtig mange medarbejdere, og de har meget forskellige forudsætninger og daglige arbejdsopgaver."

"De bruger forskellige redskaber. Nogle har en pc, nogle en mobiltelefon og andre en tablet. Ikke alle er lige vant til at bruge digitale enheder og apps som en integreret del af deres opgaver som fx mere administrative medarbejdergrupper, så udsættelse af deadline gør også, at man kan vælge den rigtige løsning fra start, så man ikke skulle ud og lave nogle midlertidige løsninger. Det kan vise sig at blive en stor fordel for alle kommuner," siger Jette Larsson.

Revisionsfirmaerne har været i gang med NSIS godkendelser de seneste to år. På nuværende tidspunkt har 73 kommuner fået en godkendelse fra Digitaliseringsstyrelsen, otte venter på svar fra NSIS Tilsynet, og ni er stadig i gang med at udarbejde en revisionserklæring

Konsulent Jette Larsson, KL

Think together. ThinkPhone.

Lenovo ThinkPhone fra Motorola er den perfekte ledsager til din ThinkPad. Boost produktiviteten med problemfri integration mellem mobil og pc og få øjeblikkelig adgang til alle apps, filer og workflows fra din ThinkPhone direkte på din pc.

Trådløs integration

Der er ingen grund til at parre de to enheder hver gang. ThinkPhone og ThinkPad genkender automatisk hinanden.

Kopier her, indsæt der

Kopier og indsæt tekst eller billeder mellem enheder, som du gør det på en pc. Flyt et billede fra din ThinkPhone til din ThinkPad.

Træk og slip

Overfør filer eller billeder mellem din ThinkPhone og din ThinkPad ved hjælp af den enkleste, mest intuitive måde. Træk og slip.

Se skarp ud

Brug kameraet på din ThinkPhone som webcam. Det ultra-brede kamera med avanceret emnesporing sikrer, at du forbliver synlig indenfor rammen.

Udvid din visning

Kør apps fra din ThinkPhone på din ThinkPad. Brug Android apps mere naturligt og intuitivt på den store skærm.

Se mere på lenovo.com/thinkphone

Forslag til ny planlov standser mobiludrulning i landområder uden dækningskrav

Forslaget til en ny planlov bremser mobildækningen i de landområder, hvor der ikke er dækningskrav. Det fremgår af et høringsvar fra Teleindustrien og Dansk Erhverv har givet til et forslag om en ny planlov fra ministeriet for landdistrikter. Forslaget går ifølge høringsvaret stik imod den forligsaftale den tidligere regering indgik sammen med en række partier i juni 2022.

”Lige nu ser det ud til, at det kun er i de 212 landområder, hvor staten har stillet dækningskrav til teleselskaberne, at der vil blive stillet nye master op. I resten af landet, hvor der ikke er dækningskrav, henviser man til en kommende frekvensauktion i 2029. Sædvanligvis går der tre år fra en frekvensauktion er gennemført til dækningen er indfriet. Dermed risikerer vi, at mobiludrulningen i landområder uden dækningskrav vil gå i stå helt frem til 2032, hvilket vil være en katastrofe,” siger direktør i Teleindustrien Jakob Willer.

Når teleindustrien og Dansk Erhverv mener, at forslaget til den ny planlov trækker den gale vej, skyldes det, at den modarbejder intentionerne i den tidligere forligsaftale om planloven fra juni 2022, hvor det bliver understreget, at det er markedet, som hidtil har skaffet størstedelen af den mobile dækning, og som skal sikre den fortsatte udrulning.

Nu bliver det nærmest modsat, idet det bliver statens dækningskrav i landområder, der fastlægger udrulningen af mobilmaster, mens den kommercielle del bliver sat i stå, fordi planloven besværliggør udrulningen.

I høringsvaret fra Teleindustrien og Dansk Erhverv hedder det:

”Der sker således en uheldig favorisering af statslige dækningskrav, som ikke tager højde for, at dækning i perioden mellem 2024 og 2029 skal ske på rene kommercielle vilkår. Dette risikerer således stik mod den politiske intention at bremse etablering af bedre dækning på kommercielle vilkår. Konklusionen er således, at ændringen kan føre til, at udbygningen i landzonen udskydes til 2029-2032, hvor den kan være omfattet af dækningskrav. Det vil dermed ikke medvirke til at skabe dækning i hele Danmark”.

Problemet set med Teleindustriens øjne er et nyt stk 12 i § 35 i planloven. Heri hedder det:

»Stk. 12. Kommunalbestyrelsen kan under hensyn til den overordnede samfundsmaessige interesse i at sikre mobildækning i hele landet meddele tilladelse efter stk. 1 til opstilling af en mobilmast med tilhørende anlæg i neutrale farver, for at opfylde dækningskrav fastsat i forbindelse med frekvensauktioner, (red.) medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur, miljø eller naboer taler afgørende imod placeringen.«

Ved at gøre det specifikt med dækningskrav i forbindelse med frekvensauktioner, bliver det staten som kommer til at fastlægge mobildækningen i landområderne.

Jakob Willer: ”Det var meget positivt med den politiske aftale af 15. juni 2022 mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om opfølgning på evaluering af planloven. Det blev besluttet at modernisere planloven, så udbygningen af radiokommunikationsnet og -tjenester kan følge med samfundsudviklingen - også i landzonen”.

”Aftalen åbnede desuden mulighed for, at kommunerne kan afhjælpe nogle af de akutte barrierer, som er opstået i forhold til indfrielse af de statslige dækningskrav, som skulle være opfyldt den 4. april 2022, og de statslige dækningskrav, som skal være opfyldt den 1. februar 2024,” siger Jakob Willer.

Lige nu ser det ud til, at det kun er i de 212 landområder, hvor staten har stillet dækningskrav til teleselskaberne, at der vil blive stillet nye master op.

Jakob Willer, direktør i Teleindustrien

” Det er vigtigt og afgørende for mig, at vi sikrer en god dækning i hele landet. Jeg har noteret mig den bekymring, som Teleindustrien og Dansk Erhverv har. Den bekymring skal vi tage alvorligt, fordi vi ikke kan leve med manglende mobildækning i landområder.

Kris Jensen Skriver, Teleordfører (S)

Mangler 30 pct. master

Da Magasinet KITA beskrev den politiske aftale om planloven af 15. Juni 2022 gik det på, at der manglede omkring 30 pct. af mobilmasterne for at brede 5G dækningen ud i landet. Konkret manglede der 156 5G master i de 212 landområder, som var lovet 5G dækning fra 5G frekvensauktionen i 2019.

Efter tre år – fra 2019 til 2022 – var masterne endnu ikke stillet op, fordi planloven stod i vejen.

Nu kommer der så et forslag til en ny planlov, som tilsyneladende vil gøre problemerne større, da det bremser den markedsmaessige udrulning i landområder uden dækningskrav.

Jakob Willer: ”Vi fik garantier om at man ville løsne planlovens bestemmelser, så det vil blive nemmere at indhente det efterslæb, der er. Men forslaget løsner kun op i de 212 områder, hvor der er dækningskrav.” Konklusionen er ifølge høringsvaret, at udbygningen i landzonen udskydes til 2029-2032, hvor den kan være omfattet af dækningskrav. Det vil dermed ikke medvirke til at skabe dækning i hele Danmark.

Teleordfører Kris Jensen Skriver (S):

”Det er vigtigt og afgørende for mig, at vi sikrer en god dækning i hele landet. Jeg har noteret mig den bekymring, som Teleindustrien og Dansk Erhverv har. Den bekymring skal vi tage alvorligt, fordi vi ikke kan leve med manglende mobildækning i landområder. Jeg har derfor taget kontakt til ministeren på området, og jeg vil arbejde videre med dette efter sommerferien for at sikre, at vi i forbindelse med frekvensauktionerne opnår en god dækning i hele landet”.

Åbne data baner vejen for grøn omstilling

På Open Data DK portalen har man lavet en "efterspørgselsknap". Brugen af knappen taler sit eget tydelige sprog. I hundredvis af efterspørgsler om flere åbne, offentlige data. Det er især emner om kort, 3D-bymodeller og bygninger og energirenoveringer, samt transport – som parkering, trafik, offentlig transport og cykling. Alt sammen områder som peger i retning af, at åbne data kan bane vejen til klimaforbedringer og grøn omstilling.

Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi (FODS) i sin seneste udgave prioriterer åbne data. Initiativet er forankret i Digitaliseringsstyrelsen men omfatter også regioner og kommuner. Open Data DK er partner i initiativet, og finansieres de næste tre år gennem FODS. Det betyder, at myndighedernes deltagelse er gratis. Open Data DK er stedet for data der "ikke hører til naturligt på en anden åben data platform", og hvor der er en innovativ tilgang til arbejdet med åbne data. Der er især fokus på at udstille datasæt med udgangspunkt i efterspørgsel, eksempelvis datasæt med data fra flere kommuner.

At Open Data DK er kommet med i FODS betyder, at der er en øget indsats

for at understøtte udstillingen af kommunernes IoT-data, som kommunerne indsamler fra deres drift.

"Rigtig mange af kommunernes IoT-data hører ikke rigtig hjemme noget sted. De hører ikke hjemme i Grunddataprogrammet. De hører heller ikke hjemme i Danmarks Statistik eller på Danmarks Miljøportal. De kan så få en plads hos os i Open Data DK, som er en platform for åbne offentlige data. Det er helt op til den enkelte myndighed, hvad de ønsker at udstille, så længe det ikke er personhenførbart," siger sekretariatschef Birgitte Kjærgaard, Open Data DK.

Der er på nuværende tidspunkt i alt 26 kommuner, to regioner og to andre

offentlige myndigheder, som er tilsluttet Open Data DK, og interessen for flere åbne data er stor blandt kommunerne. Men der er også rigeligt med andre opgaver i it-afdelingerne, så nogle forholder sig fortsat afventende. "Det er vigtigt for kommunerne at forstå, at åbne data giver værdi. Også for kommunen som udstiller dem. Selvfølgelig kan det koste ressourcer for kommunen at lægge data ud. Det er ikke gratis at lægge data ud, hvis data først skal bearbejdes og gøres klar til at blive udstillet. Men det er vigtigt at udstille åbne data og bruge dem".

"I Aarhus Kommune er der f.eks. udfordringer med trafik og antallet af parkeringspladser i bymidten. Kommunen har gjort parkeringsdata åbent tilgængelige. Der er så private virksomheder, som har taget kommunens parkeringsdata og lavet nogle kreative løsninger, som trafikanterne i Aarhus kan bruge," siger Birgitte Kjærgaard. (læs artikel side 36)".

Offentlige bygninger

På samme måde kan kommuner lægge IoT-Data ud om f.eks. offentlige bygninger, om energiforbruget i disse bygninger og målinger af indeklimaet, bookingoplysninger, data om tømning af skraldespande med sensorer, m.m.

Alle emner, som brugerne efterspørger på Open Data DK.

"Som kommuner skal vi se mulighederne i data. Vi har mange af de såkaldte vilde udfordringer i det offentlige. Vi er nødt til at tænke anderledes for at løse disse udfordringer. Vi har bl.a. udfordringer med mangel på arbejdskraft og grøn omstilling. Som offentlig sektor er vi nødt til at invitere andre ind til denne opgaveløsning ved at gøre data tilgængelige, så vi ikke hele tiden styrer det hele gennem kravspecifikationer. Vi skal nogen gange sætte data fri, og så er der nogle kloge og kreative hoveder, som kan lave

løsninger med de data, som det offentlige måske ikke har kunnet forestille sig eller har ressourcer til. Det er disse løsninger kommunerne vil få noget ud af og som baner vejen for grøn omstilling," siger Birgitte Kjærgaard.

Vejen til grøn omstilling

Som nævnt lavede Aarhus Kommune en investering i 2021 i en iværksættervirksomhed Papp, som brugte kommunens parkeringsdata til at lave en parkeringsapp, som bilister kan bruge til at finde en ledig parkeringsplads eller ladestander i bymidten.

"Men det er også en grøn investering, fordi en rigtig stor del af CO₂ udslippet i myldretiden sker i forbindelse med bilkøer og bilister som cirkulerer rundt efter en parkeringsplads. På den måde er der også grøn omstilling ved at finde den nærmest ledige parkeringsplads," siger Birgitte Kjærgaard.

Open Data DK har bl.a. også fået en forespørgsel fra logistikbranchen, der er ganske interesseret i bedre data om "veje og broer". Både med hensyn til vejenes beskaffenhed, vejarbejder, broernes bæreevne og broernes højde, så vognmændene kan planlægge deres ruter bedre.

"Det er også grøn omstilling, hvis de med anvendelse af data kan planlægge deres ruter bedre ud fra et bedre datagrundlag. Og den store interesse om bygningsrenoveringer er også grøn omstilling, fordi renoveringerne sparer energi," siger Birgitte Kjærgaard.

Det er vigtigt for kommunerne at forstå, at åbne data giver værdi. Også for kommunen som udstiller dem. Selvfølgelig kan det koste ressourcer for kommunen at lægge data ud. Det er ikke gratis at lægge data ud, hvis data først skal bearbejdes og gøres klar til at blive udstillet. Men det er vigtigt at udstille åbne data og bruge dem".

Sekretariatschef Birgitte Kjærgaard, Open Data.dk

Papp finder ledig p-plads eller ladestander ved hjælp af data

En stor andel af det CO₂, der udledes i de større byers bymidte i myldretiden, skyldes bilister som kører efter en ledig p-plads. Antallet af biler i de største danske byer stiger hurtigere end indbyggertallet. Det sætter sit tydelige aftryk i centrum, der præges af øget trafik, bilkøer og bilister, der kører i cirkler efter den næste ledige p-plads.

Tan Minh Nguyen Tran fra Aarhus bemærkede uden for sit eget hjem i Trøjborg, at der hver eneste dag var parkerede biler, som havde fået en hilsen fra kommunens p-vagter. Inden for 800 meter på gaden var der udstedt fire bøder i fire forskellige p-zoner. Det var sådan ideen til Papp opstod. Hvad nu hvis bilister kunne sende data ind til en dataplatform og dele deres viden om p-zoner og ledige p-pladser, så bilisterne kunne komme udenom de mange p-bøder.

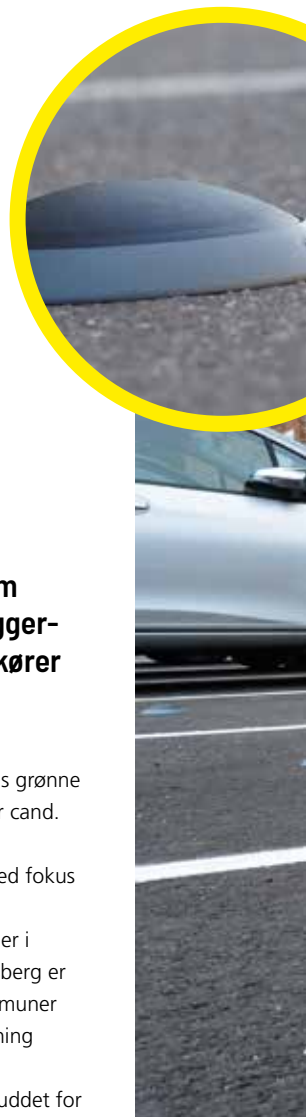
”Jeg tog kontakt til Aarhus Kommune om mulighederne for at udvikle en platform. Men kommunen ville gerne være sikre på, at der skete en verificering af bilisternes informationer, så der også var en garanti for, at data, som blev delt på platformen, også var korrekte. Derfor blev projektet en p-app, der hjælper bilister med at finde en ledig parkeringsplads eller for ejere af el-biler en ledig ladestander. Det sidste har været omdrejningspunktet i et pilotpro-

jekt, som Aarhus Kommune støttede gennem kommunens grønne investeringspulje,” fortæller Tan Minh Nguyen Tran, der er cand. merc. i marketing og CEO i Papp.

Papp har ligeledes et projekt i Frederiksberg Kommune med fokus på ladestandere.

I dag er Papp til stede i ni byer, og Tan Minh Nguyen Tran er i dialog med flere større byer. Aarhus, Horsens og Frederiksberg er betalende abonnenter på løsningen, mens en række kommuner Aalborg, Kgs. Lyngby, Odense, Kolding, Silkeborg og Herning leverer data til Papp.

Den økonomiske støtte fra Aarhus Kommune blev startskuddet for at rejse yderligere finansiering. Papp har modtaget en millioninvestering gennem Hands-on Mikrofonden A/S, der delvist er ejet af Bagger Sørensen (Dandy-koncernen red.). Dertil har de fået en Innobooster fra Innovationsfonden, der skal bruges til at videre-

udvikle løsninger til el-bilister. Blandt andet skal app'en i fremtiden kunne bruge kunstig intelligens til at forudsige, hvornår parkeringspladsen ved en given ladestander sandsynligvis vil være ledig.

Data fra 20.000 p-båse

Stifteren af Papp vurderer, at løsningen idag samler live og historiske data fra omkring 20.000 p-båse i kommunerne. Det gælder p-båse i de store butikscentres p-huse, det gælder båse på p-pladser, hvor der er IOT-sensorer. Lige nu får Papp data fra omkring 200 pladser med IOT-sensorer, men Tan Minh Nguyen Tran siger, at man kan "lime" IOT-sensoren direkte på p-pladsen og at de formentlig kommer op på flere tusinde i løbet af få år.

"En del af investeringen i Aarhus Kommune skete i samarbejde med Clever som leverer ladestationer til el-biler inden for bygrænsen. Vi er blevet meget klogere på teknologien og trafikanternes adfærdsmønstre – blandt andet har vi fundet en bedre netværksløsning, så vores data er blevet mere pålidelige. Vi er nu nået dertil, hvor vi har bevist, at produktet har sin berettigelse, og at der er efterspørgsel på markedet," siger Tan Minh Nguyen Tran.

Datarejsen

Data kommer fra mange kilder ind på Papps dataplatform. Fra Kommunerne IOT-sensorer, ladedata fra ladestationer. Parkeringsdata fra p-huse, og når de så lander på dataplatformen bliver rådata krydset med statistikker, vejrdato, belægningsgrad over døgnet og trafikanternes adfærd.

Det fører så til, at p-appen på bilistens smartphone kan vise, hvor der er ledige p-pladser eller ledige ladestander. Det er også muligt at se, hvad det koster at parkere og at lade el-bilen op. Hvis nu bilisten skal handle i en butik i centrum og alle pladser er optaget, kan appen vise en p-plads, der ligger fem minutter derfra, og det er muligt at tage den på gåben.

Aarhus Kommune fortæller, at de kan se fordelene ved at anvende p-data, og kan forbedre lademulighederne for elbilister.

Vi er nu nået dertil, hvor vi har bevist, at produktet har sin berettigelse og at der er efterspørgsel på markedet.

CEO Tan Minh Nguyen Tran, Papp.

Kvinderne strømmer ind på IT-Universitetet

IT-Universitetet i København har fået ni pct. flere ansøgere end sidste år, og 40 pct. af de optagne studerende er kvinder. Det er en meget stor andel i forhold til tidligere, ifølge studiechef Lene Rehder, ITU.

I 2015 lagde IT-Universitetet en strategi for at få flere kvinder ind på uddannelserne for siden at få flere uddannede kvinder ud blandt it-professionelle på offentlige og private arbejdspladser.

For ITUs optag som helhed er tallene: 25 pct. kvinder i 2014, 34 pct. i 2018 og 40 pct. i 2023. For vores uddannelse i softwareudvikling er tallene: 9 pct. i 2014, 20 pct. i 2018 og 25 pct. i 2023.

”Der er især to trends som gør sig gældende. Vi har arbejdet meget intensivt og systematisk på at få flere kvinder til at vælge it-uddannelserne, indtil 2015 var det primært mandlige ansøgere. Når vi har fået tiltrukket flere kvinder på IT-universitetet, kan vi se, at deres overvejelser viser, at de især har behov for at se meningen med deres fremtidige job. Hvad er det for et arbejde jeg kommer ud i bagefter?”

”I dag har de unge interesse i at bruge it til at løse samfundsmæssige udfordringer. Det gælder alle unge i dag. Det startede måske med kvinderne, men vi ser, at det gælder for begge køn. De er mere optaget af meningen med jobbet, hvad kan jeg gøre for samfundet via mit job? Her er den offentlige sektor interessant for de mange unge, der tænker sådan,” siger Lene Rehder.

Tidligere havde IT-Universitetet svært ved at tiltrække kvindelige studerende, da it-faget var omgærdet af fordomme om, at jobbet var individuelt, ja til tider ensomt. Det fik mange kvinder til at lade være med at søge ind.

”Vi har en række samarbejdspartnere blandt offentlige organisationer og private virksomheder, der fungerer som rollemodeller og viser, hvad det er for jobs, de unge kommer ud i efter uddannelsen. Så bliver det mere konkret og viser vi kommer til at samarbejde med andre. Det har vist sig at have en positiv effekt på antallet af ansøgere. Mange kvinder vil gerne have jobs, hvor de indgår i et fællesskab og ikke er den eneste kvinde på arbejdspladsen og heller ikke den eneste unge kvinde. Man har ikke lyst til at være minoritet. Der er også et socialt element i det,” siger Lene Rehder, ITU.

Det er ikke kun IT-Universitetet der oplever vækst i ansøgertallet. Ingeniøruddannelserne har også oplevet en samlet vækst på seks pct.

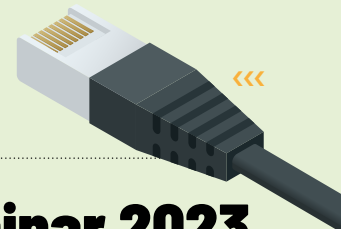
” Mange kvinder vil gerne have jobs, hvor de indgår i et fællesskab og ikke er den eneste kvinde på arbejdspladsen og heller ikke den eneste unge kvinde. Man har ikke lyst til at være minoritet. Der er også et socialt element i det.

Lene Rehder, studiechef, ITU.

100 mio. kr. i Bredbåndspuljen

Bredbåndspuljen er åben for ansøgninger i dette efterår. Der udbydes i alt 100 mio. kr. Det nye er, at det er ejendomme, som ikke har adgang til hurtigt internet på kommercielle vilkår, der står først i køen. Det skal hjælpe digitaliseringen på vej i de områder af landet, hvor kommercielle selskaber ikke har en økonomisk interesse i at etablere og udbyde en god løsning, fordi der er langt mellem ejendommene.

Det er styrelsen for Dataforsyning og infrastruktur, der åbner dette års bredbåndspulje. Puljen er målrettet boliger, virksomheder og sommerhuse i landzone og sommerhusområder. Bredbåndspuljen blev etableret i 2016. Der er omkring 30.000 husstande, der kan ansøge om penge i Bredbåndspuljen.

KITA Efterårsseminar 2023

Den 14. og 15. september afholdes KITA Efterårsseminar. Temaet er denne gang kunstig intelligens og du kan høre indlæg fra bl.a. CBS samt kommuner der er klar til at dele deres erfaringer. André Rogaczewski, CEO Netcompany kommer også for at give sit bud på hvilke forandringer vi kigger ind i.

Sidste frist for tilmelding er den 4. september.
Du finder program og tilmelder dig på www.itchefer.dk

Er du 'the missing link' til årets Digitaliseringsmesse?

Det vælter ind med deltagere og udstillere til messen. Måske savner vi kun dig og din kollega for at gøre dagen HELT perfekt.

Onsdag den 27. september kl. 10 lyder startskuddet til Danmarks største messe for offentlig digitalisering i Odense Congress Center. Arrangørerne i KL, KITA og Borgerservice Danmark satser på mindst 1.800 tilmeldte fra kommuner, regioner, stat og leverandørmarkedet.

Årets Digitaliseringsmesse er en port til fremtiden - fremtidens kommune. Her mødes mennesker, virkelighed, visionære idéer og de nyeste teknologiske fremskridt. Du kan bl.a. opleve Danmarks techambassadør live og i messehallerne hilse på mere end 100 leverandører (eller så mange du kan nå...), der skal være med til at levere de digitale løsninger. På scenerne vil oplæg og debatter showcase succesfulde løsninger fra kommunerne og sætte retning for en ansvarlig digital transformation af kommunen - med mennesket i centrum. Emnerne spænder fra cybersikkerhed og generativ AI til digital inklusion, grøn it, borgerservice og meget, meget mere.

Se hele programmet og tilmeld dig på Digitaliseringsmessen.dk

- følg messen på LinkedIn og hjælp os med at dele opslag i dit netværk.

www.linkedin.com/showcase/digitaliseringsmessen

DIGITALISERINGS
MESSEN 2023

VIL DU NEDBRINGE CO₂-AFTRYKKET FRA DIT SOFTWAREINDKØB?

Når vi køber hardware, ved de fleste af os, hvordan vi kan mindske klimabelastningen. Vi kan stille konkrete krav til fx mærkninger og certificeringer, og vi kan indtænke leveringsform og efterliv. Det er vigtigt, da størstedelen af CO₂-udledningen sker i produktionen.

Med softwareindkøb er det ikke tilfældet. Her er det nemlig vores brug og drift af softwaren, der er den største klimasynder.

Derfor bør du tænke over, hvordan I skal anvende softwaren, allerede inden I køber ind:

- Hvilket system skal softwaren køre på? Driftes den i eget serverrum, hos en leverandør eller i skyen? Der er stor forskel på udledningen af CO₂.
- Har I behov for den store licenspakke, eller kan I nøjes med mindre?
- Harmonerer jeres krav til opetid med jeres reelle behov?
- Skal netværket køre i weekenden, hvis der ikke er brug for det?

Vær bevidst om jeres forbrugsmønster og behov. Køb kun det, I har brug for. Det er godt for både pengepungen og vores klima.

Er du i tvivl om, hvordan du kommer i gang med grønne it-indkøb, så kontakt os.

Kontakt

Lene Bramstrup Tegner
Softwarekonsulent
T - 20 63 30 60
E - lbt@ski.dk

Leon Johansen
It-forretningsudvikler
T - 40 60 70 50
E - lkj@ski.dk

Katrine Pape Huldahl
Chef for CSR og Bæredygtighed
T - 26 39 94 60
E - kph@ski.dk